

ACCEPTED FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917. AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 32. — No. 32.

CLEVELAND, O., 6. AVGUSTA (AUGUST), 1924.

Leto X.—Volume X.

NOVO MINISTRSTVO SHS.

V NOVI JUGOSLOVANSKI
VLADI SO TRIJE SLOVENCI.

Washington, D. C. — Vsed neuspaha poverjene misije za sestavo nove parlamentarne vlade, Ljubi Jovanović, predsednik narodne skupščine, je kralj poveril sestavo nove vlade g. Ljubi Davidoviću, demokratskemu poslaniku in načelniku opozicionalnega bloka. Nova vlada je že zaprisegla in je sestavljena takole:

Ministrski predsednik, Ljuba Davidović, demokrat; zunanji minister, Vojan Marinković, demokrat; minister za prosveto in zastopnik ministra za verstvo, dr. Anton Korosec; načelnik Slovenske Ljudske Stranke; minister gradjevine, Dragutin Pečić, demokrat; minister za notranje zadeve, Nastas Petrović, disident radikalec; minister za finance, Mehmed Spaho, načelnik jugoslovanske muslimanske organizacije; minister za vojsko in mornarico, general Hadžić; minister pravosodja, Halil Beg Hrasnica, musliman; minister prometa, A. Sušnik, član S. L. S.; minister za pošto in telegraf, Peter Marković, demokrat; minister za poljedelstvo, Vekoslav Kukovec, član S. L. S.; minister trgovine in industrije ter zastopnik ministra šume in rude, Ilija Šumenković; minister za socialno politiko in zastopnik ministra za zdravje, Beghmen, musliman. Skupaj je 5 demokratov, 3 muslimani, 3 Slovenci, 1 disident radikal in 1 vojniki.

Nova vlada bo nadaljevala s politiko za ohranjanje miru na Balkanu in v Evropi v duhu MacDonalddove in Herriotove politike. Narodna skupština bo v najkrajšem času sklicana, kateri bo vlada obrazložila načrte za svoje bodoče delovanje glede zunanje in notranje politike.

Presbire Kraljevstva S. H. S.

Pogoda med Anglijo in Rusijo.
London, 5. avgusta. — Angliški zunanji minister je danes obvestil zastopnika sovjetske ruske vlade, da so se izjavila vsa nadaljna pogajanja glede odobritve trgovske pogodbe med Anglijo in Rusijo. Angličani imajo že vse točke te pogodbe izdelane; toda Rusija ne odobrava točke 14 vlad česar se nameravana pogodba ne bo izvršila.

Kaj vse ljubezen stori.
Detroit, Mich., 1. avgusta. — Tukaj se je danes poročila 69 letna premožna Mrs. Mary A. Mayginnis s 23 letnim Ed. H. Cochranom. Srečna nevesta se je nedavno seznanila s svojim izvoženjem, ko je bil poslovodja v njenem hotelu. Takoj po poroki sta se podala na ženitovnjako potovanje v Kalifornijo, kjer ima "nadebudna" nevesta svoj velik hotel.

Umoril svojega očeta.
Hudson, Wis., 29. julija. — Tukajšnje oblasti so danes aretirale 21 letnega William Krugerja, sina farmerja Otto C. Krugerja v Stanton, ker je dne 21. julija umoril svojega očeta, njegovo truplo pa zakopal v nek jarek. Zločinec je očetu mor že priznal.

ZLOČIN NA VIČU.

ZVERINSKO POČETJE SLOVENSKE
FAŠISTOV.

Ljubljana, 4. julija. — Ko so ljudje brali včeraj poročilo o nečuvnem zločinu Orjunašev (slovenskih fašistov) na Viču, so zmajevali z glavami. Slišali smo mnogo sodb, ali najzanimajša se nam je zdel slednja: Umor delavca Fakina je bil zverinski čin, toda vsaj en moment je, ki bi mogel teža tega zločina olajšati in to je okolnost, da se je izvršil v Trbovljah v času, ko je tekla malo prej že kri in je bilo razburjenje splošno. Na Viču pa so delavca brez vsakega predhodnega prepisa mučili na tak način, kakor bi to prisojali samo še ljudožrcem v osrednji Afriki. — Značilna sodba!

Urednik Slovenca je obiskal danes mučenega delavca Rudolfa Juvana v bolnišnici, kamor so ga prepeljali iz rešilnim vozom oneveščenega. Pri njem je bila njegova žena in njegovi štiri plavalasi otročički in par delavcev, ki so prišli obiskat svojega tovariša. Bil je zopet pri popolni zavesti. Ranjeno roko je imel v debelo naviti obovzi, iz katere je molel le začrnel palec. Mož, ki izgleda star 30 do 35 let, ni prav nič tožil. Na vprašanje, če ga kaj boli, je dejal: "Malo že boli."

"Na ramah," je dejal pozneje, "čutim od udarcev bolečine." Je izredno krepak, mišičast, z jekleno voljo. Na vprašanje, kako se je izvršil nanj napad, je odgovoril z opisom, kakor smo poročali včeraj. Napad se je izvršil nenadoma, na cesti, blizu gostilne "pri Amerikancau." Bilo je temno in razločil je le toliko, da je bil človek, ki ga je ustavil, velik in čisto črn v obraz, kakor da bi bil maskiran. "Ruko u vis!" je zaklical neznanec in nastavlil revolver. Juvan, močan mož, mu je odgovoril, da tudi pred Italijani ni dvigal rok kvišku in tudi sedaj ne bo. V trenutku je bil napaden. Zagledal je okrog sebe gručo, eden je zavil nad njim nož. V tistem trenutku je mahnil po dolginu, da se je zvalil za planke. Po njem so pa padali udarci, kakor bi ga bil kdo bil s kavčukom.

Suknjo ima prezezano, znak, da ga napadalec z nožem ni zadel do živga. Nekdo ga je prijel za usta, da ni mogel kričati. Na vprašanje, ali jih je bilo šest, je dejal: "Šest sem jih videl, bilo jih je pa lahko tudi več. Bilo je temno in se je vse tako hitro izvršilo." Zavezali so mu nato oči, zvezali z jermenom roke na hrbtu in ga gnali naprej. Kam, v katero smer, se ni mogel orientirati. Le to ve, da je hodil nekaj časa po trdi cesti, nato pa po mehkejšem, morda po travi. Ko so ga po par stopnjicah navzdol prignali na nek prostor, klet ali delavnico, so mu levico dejali v navijalnik in izsiljevali iz njega izjavo, da naj pristopi k Orjunaševu. Zahtevali so, da poljubi orjunaški znak, kar je odklonil. Nato so privili. Parkrat. Za bolelo ga je, znoj je tekel iz njega, pa onesvestil se ni. Tri preste mu je zmečkalo. Dva so

POROČILO IZ PUEBLO

SLAVNOST IZPADLA NAD
VSE SIJAJNO.

Pueblo, Colo., 29. julija. — Slovenski katoliški shod v Pueblo, Colo., je izpadel sijajno; vse praznovanje 27. julija bilo je častno dovršeno. Trojna slavnost tega dneva je bila stoprocentna bodisi na vdeležbi, zadovoljstvu ali pa na zanimanju. Z eno besedo rečeno: Bil je to velik dan.

Slavnost se je vršila na trojen način: dopoldne v cerkvi, popoldne na farnem vrtu in zvečer pa v dvorani društva sv. Jožefa. Dan, kakor je bil 27. julija ne bo v tej nasebini dolgo let pozabljen. Naselbina je bila ta dan vsa na nogah. Prisostvovali so tudi Hrvatje in Srbi. Slavnosti se je vdeležil tudi mil. g. škof, več drugih cerkvenih dostojanstvenikov in mestnih uradnikov. Shoda se je vdeležil tudi jugoslovanski konzul iz Denverja. Bolj obširno poročilo sledi kasneje.

Anton Grdina.

Najglobokejši premogovnik v
Zdrženih državah.

Indianapolis, Ind. — Glasilo Premogarske zveze (United Mine Workers of America) poroča, da se nahaja v državi Illinois najglobokejši premogovnik te dežele; ta rov je globok 1004 čevljev. Največji bakreni rudnik je v Michiganu, last Calumet & Hecla družbe, ki je globok 5990 čevljev; najglobokejši rov v Zdrženih državah je pa v Zapadni Virginiji, 7579 čevljev; ta rov so izkopali pri iskanju naravnega plina.

mu pri operaciji odrezali, ker sta bila popolnoma zmečkana, le mezinec so mu prišli. Ko so orjunaški inkvizitorji navijalnik odvihli, se je onesvestil. Kako dolgo je bil v omedlevici, ne ve, le to se spominja, da so mu dali vode, nato so ga odvedli še vedno z zavezanimi očmi. Suvali so ga pa ves čas, odkar so ga imeli zvezanega, in sicer v treh; bruhal je kri.

Ko so mu odvezali oči in ga izpustili, so mu zagrozili, da ga takoj ustrelje, ako se ozre. Šel je kakih 150 korakov, nato pa se je usedel in pil vodo iz bagerja pod Rožnikom, nasproti strelišču. Šel je v Delavski dom, kjer so mu prinesli čašo vina, da se okrepa, nakar se je zopet onesvestil. Onesvečenega so prepeljali v bolnico z rešilnim vozom.

Na vprašanje, kako bo živel sedaj njegova družina, se je zamislil in molče pogledal na otročiče. Žena je pa nežno pogladila najmlajšega plavalaska in prijavila: "Ta se je takoj jokal, ko je slišal, kaj je z atomom." Sočutje in srd se istočasno vzbudita v človeku, ki je priča takih prizorov. Naš urednik se je poslovil: "Z Bogom," sta mu dejala skoro istočasno ranjenec in njegova žena, segla v roko, otročički pa so zaupljivo zrlili v neznanega gospoda in s pogledom spremljali do vrat. Žrtve zločinkega divjanja za "nacije."

RAZNE VESTI

Smrtna kosa.

Dne 23. julija je umrla na Laurium, blizu Calumeta, Mich. rojakinja Margareta Svajger, rojena Osterman, doma iz Srednje vasi (Stari trg) pri Poljanah na Belokranjskem. Bolehala je dolgo časa in zadnjih deset let je bila stalno v postelji.

Pokojnica je spada k društvu sv. Petra, št. 30, K. S. K. Jednote in k društvu Borštarič, št. 501. Tukaj zapuša soproga Matija in eno hčer. Bodi ji lahko ameriška gruda!

Radio predavanje o Jugoslaviji.

Washington, D. C., 4. avgusta. — V petek, dne 8. avgusta ob 8:45 zvečer (washingtonski čas) se bo vršilo preko radia važno predavanje o Jugoslaviji; predaval bo znani časnikar in publicist G. Gordon Smith, ki je velik prijatelj našega naroda.

Vsa dosedanja Gordon Smith predavanja o raznih evropskih državah in njih problemih so izvala veliko zanimanja med ameriškim svetom.

—Presbire Kraljevstva S. H. S.

Posledice praznovanja 4. julija.

Washington, 3. avgusta. — Dasi ravno so razne oblasti odredile tudi letos najstrožje določbe pri praznovanju 4. julija, je ta narodni praznik vsoeno zahteval številne žrtve v krogu mladine. Uradno se je doglalo, da bo vsled tega dočela ali deloma ostlelo najmanj 200 otrok, ki so se označeni praznik igrali z umetelnim ognjem in raketami. Največ teh žrtev je v Pennsylvaniji in sicer 24 v New Yorku pa 23.

Ameriška delavska federacija je za progresivno stranko.

Atlantic City, N. J., 3. avgusta. — Ker se vršijo letos predsedniške volitve, se je zbralo tukaj 11 voditeljev organiziranih delavcev, ki zastopajo približno 5 milijonov volilcev. Na tej konferenci so vodje Ameriške delavske federacije (American Federation of Labor), sklepili podpirati pri prihodnjih volitvah kandidate neodvisne, oziroma progresivne stranke, koji načeljuje senator La Follette iz Wisconsin. Zaeno se je ta strokovna organizacija odločno izjavila, da ne bo podpirala ne republikancev, ne demokratov.

Romanje v Carey, Ohio.

Kdor želi potovati letos na božjo pot v Carey, O., je proščen, da se zgleda pri Rev. Father Louis Zouain, rektor cerkve sv. Marona na 2214 E. 21st St., Cleveland, O. On je pooblaščen, da preskrbi vse potrebno za prapor na vlak. Železnica je dovolila letos izvanredno znižanje vožnje in bo dala na razpolago posebni romarski vlak. Vožnja v Carey in nazaj velja navadno \$7.60, toda dne 15. avgusta bo veljala vožnja za romarje samo \$2.70 za sem in tja. Vlak zapusti Cleveland, Union Depot ob 6. zjutraj in pride v Carey ob 9:30 dopoldne. Carey zapusti vlak ob 5:30 zvečer in dospe v Cleveland ob 9. zvečer. Za otroke do 12 let je \$1.35 sem in tja. Natančna pojanila dobite na zgoraj navedenem naslovu.

Dobro znamenje.

Washington, 2. avgusta. — Department za trgovino poroča, da se obeta ameriški industriji sijajna bodočnost. Zadnji čas pribajajo namreč številna vprašanja za naročila ameriškega blaga iz 30 inozemskih dežel. Kitajsko bo naročila ogromno množino kino aparatov, filmov in raznih športnih predmetov. Indija se zanima za fonografe in muzikalne instrumente; Mehika naroča zrakoplove; ostale države se pa zanimajo za naša živila in kovinarske izdelke.

FRANKSOVA MORILKA.

LEOPOLD IN LOEB NISTA
PRI ZDRAVI PAMETI?

Chicago, Ill., 5. avgusta. — Nathan Leopold ml. in Richard Loeb, mlada morilca 14 letnega Bobbie Frankso nista po zahtevu Dr. William Healy iz Bostona pri zdravi pameti. To je že druga izjava zdravniškega izvedenca pred sodnikom Caverlijem. Zdravnik trdi, da je Loeb izvršil to grozen umor v duševni zmedenosti, za koji čin ni odgovoren. Oba milijonarska sinova sta kazala že več let nekaj medsebojni nagon do slabega, za kar nista odgovorna. Da nista označena morilca pri normalni pameti, se razvidi že sedaj tekom njune obravnave. Pri najbolj važnih trenutkih, od kojih odvisi njuno življenje, ne kažeta niti najmanjšega znamenja obžalovanja, ali občutka; naobratno, vsa obravnava jima je nekaka igračka.

Trditve zdravniškega izvedenca je hotel državni pravdnik Crowe ovreči, kar se mu ppa ni posrečilo. Zdravnik se je dalje izjavil, da sta oba mlada milijonarska morilca za javnost in Slovesko družbo vsled njune abnormalnosti nevarna in pripravnost izvršiti ponovni umor. Oblasti se bodo vsekako ozirale na izjavo zdravnikov, vsled česar morilca ne bosta obsojena, pač pa obsojena v dosmrtno ječo v kak zavod za umobolne kaznjence.

Zagovornik morilcev, sloveči odvetnik Clarence Darrow je žanec v sodnijski dvorani javno povedal, da dobiva vsak izmed zdravniških izvedencev (psihiatrov) po \$250 dnevne plače od morilčevih starišev. Pri današnji obravnavi se je doznalo, kako sta brutalna morilca izvršila umor. Ko sta odvedla 14 letnega Robert Frankso v svoj avtomobil, mu je Richard Loeb tiščal usta z eno roko, da deček ni mogel vpiti; z drugo roko ga je pa tolkel s kosom železa po glavi, da je nesrečna žrtve tekom 3 minut umrla. Kasneje sta ga do nagega slekla in polila z neko kemično tekočino, ter vrgla v nek jarek. Takoj po izvršenem umoru sta Franksovi materi telefonirala, da je bil Robert odveden, toda da še živi.

Nad vse zanimiva obravnava bo končana tekoči teden. Sodnik Caverly dobiva dnevno na stotine pisem iz vseh delov Zdrženih držav; eni zahtevajo smrtno kazen mladih morilcev in sicer na visilicah, drugi, da naj se ju pošlje v ječo, tretji pa, da naj se ju oprosti.

Finančni stražnik umorjen vrh
Golice.

Vrh Golice tik ob avstrijski meji se je 7. julija popoldne zgodil krvav zločin. Invaliid Lederer, doma s Koroškega, ki pa je sedaj naš državljan, je umoril z nožem finančnega stražnika Brinška. Lederer, ki je bival na Savi, se je pečal s tihotapstvom. Pri tem poslu ga je pa posebno oviral finančni stražnik Brinšek, ki je že parkrat zaplenil tobak in caharin. Vsled tega je bil hud na Brinška ter mu je grozil, da ga ubije. V soboto je Lederer prosil načelnika finančne straže na Jesenicah, naj mu dovoli iti na Golico, da se tam sestane s svojim očetom, ki pride s Koroškega. Načelnik mu je to dovolil ter mu dal za spremstvo Brinška. V nedeljo dopoldne Lederer v družbi še dveh Ledererjevih znancev. Ker je bil Lederer med potjo z Brinškom zelo prijazen, Brinšek ni nič huduga slutil. Na Golici so se deli vsi štiri skupaj, nakar je Brinšek šel v kočjo in tam od dal svojo puško. Ko se je vrnil k svoji družbi, se je dvignil Lederer ter Brinšku zabodel nož v prsi. Nato je zbežal čez mejo. Brinška so smrtno ranje-

VESTI IZ JUGOSLAVIJE.

Župnik Franc Sturm. V
ponedeljek 30. junija je umrl po
dolgi in mučni bolezni v Kan-

diji pri Novem mestu Franc Sturm, župnik v Grčaricah pri Ribnici, star 54 let. Pokojni je bil rojen v Stari cerkvi pri Kočevju dne 7. aprila, 1870 in bil v mašnika posvečen 25. julija, 1896. leta. Služboval je kot kaplan v Podzemlju, Suhorju in Kočevski Reki in bil od leta 1901 dalje 7 let administrator in župnik v Poljanah pri Toplicah. Od leta 1908 je služboval 16 let kot župnik v Grčaricah.

Umrl je 7. julija po kratki mučni bolezni g. Aleš Zalaznik, lastnik restavracije pri "Sestici" na Dunajski cesti.

V Skoplju je umrl. Z Leskovca nad Višnjo goro nam pišejo: Meseca januarja t. l. je odšel v vojaško službo Egidij Jevnikar z Vrha, št. 7. Pri odhodu je bil popolnoma zdrav. Odšel je v Skopje k mitralješki četli. Čez mesec dni je že pisal iz Makedonije svojim starišem, da je bolan. Lepo je prošil očeta, naj napravi prošnjo na vojaško komando, da bi prišel služiti v Slovenijo. Pisal je, če ostane tam doti, da bo gotovo umrl. Oče, ves v skrbeh za svojega pridnega in dobrega fanta, je po županstvu takoj vložil prošnjo, priložil kolek, toda komanda celjskega vojnega okrožja mu je dne 2. junija, 1924 br. 13,587 preko občinskega urada odgovorila, da prošnji iz službenih ozirov ni mogoče ugoditi, češ, da navedeni razlogi niso dovolj upravičeni. Oče je namreč med razlogi navedel, da je fant bolan in da bo umrl, ker mu ne prija podnebje. Ta razlog ni bil dovolj upravičen in komanda ga ni upoštevala. Toda kmalu za tem je prišla vest, da je ubogi fant Egidij Jevnikar umrl v Skoplju. Lahko si mislimo, kako je to zadelo uboge stariše.

Finančni stražnik umorjen vrh
Golice.

Vrh Golice tik ob avstrijski meji se je 7. julija popoldne zgodil krvav zločin. Invaliid Lederer, doma s Koroškega, ki pa je sedaj naš državljan, je umoril z nožem finančnega stražnika Brinška. Lederer, ki je bival na Savi, se je pečal s tihotapstvom. Pri tem poslu ga je pa posebno oviral finančni stražnik Brinšek, ki je že parkrat zaplenil tobak in caharin. Vsled tega je bil hud na Brinška ter mu je grozil, da ga ubije. V soboto je Lederer prosil načelnika finančne straže na Jesenicah, naj mu dovoli iti na Golico, da se tam sestane s svojim očetom, ki pride s Koroškega. Načelnik mu je to dovolil ter mu dal za spremstvo Brinška. V nedeljo dopoldne Lederer v družbi še dveh Ledererjevih znancev. Ker je bil Lederer med potjo z Brinškom zelo prijazen, Brinšek ni nič huduga slutil. Na Golici so se deli vsi štiri skupaj, nakar je Brinšek šel v kočjo in tam od dal svojo puško. Ko se je vrnil k svoji družbi, se je dvignil Lederer ter Brinšku zabodel nož v prsi. Nato je zbežal čez mejo. Brinška so smrtno ranje-

Letošnji novomašniki. Dne 6. julija so darovali prvo sv. mašo slednji gg.: Valentin Benodnik v Selcih nad Škofjo Loko; Jožef Kreiner v Stari cerkvi pri Kočevju; Alojzij Mav C. M. v Grobljah; Silvester Skebe v Hinjah; Stanislav Sinkovec v Ljubljani.

Čaruga in tovariši po obsodbi. — Iz Osjeka poročajo, da sta oba Čarugina tovariša Mihajlovič in Selthofer, ki sta z njim vred obsojena na smrt, v zadnjem času izvedla stradalni štrajk ter sta več dni odklanjala vsako hrano. Končno pa sta se premislila in ju sedaj, ker sta bila oslabela, hranijo z mlekom in juho.

Čaruga sam je resno bolan in duševno zelo potri. Razsodba proti Čarugi in tovarišem je dovršena in obsega 180 strani s strojem pisanih.

MIR V BRAZILJI.

PORAŽENI USTAŠI SE UMI-
KAJO IZ SAO PAOLO.

Buenos Aires, 29. julija. — Skoro tri tedne trajajoča revolucija v mestu Sao Paolo in Rio Janeiro je končana z velikim porazom ustašev; zmagale so na celih črti vladine čete; poraženi ustaši se umikajo nazaj v gorovje, katerim je zvezino vojaštvo za petami. Danes je guverner Da Campos ogledoval opustošeni del mesta Sao Paolo, kojega so ustaši bombardirali. Predsednik brazilske republike Bernardes je ljudstvo zagotovil, da bo uvedel mir in red v deželi; zaeno je objubil, la bo vlada povrnila inozemcem vsjo prizadeto škodo povodom zadnje ustaje.

Medvedje v Pennsylvaniji.

Kane, Pa. — V gozdovih McKean okraja se je zadnji čas pojavilo toliko medvedov, da se je lotil bližnjih farmerjev velik strah pred to zverino. Te dni je šla farmerica, Mrs. Moyer s svojim, leto dni stariim otrokom v gozd nabirat jagode. Otroka je pustila v senci pod nekim drevesom. Na njeno največje začudenje zapazi velikega starega medveda, ki je stal poleg otroka in ga lizal. V tem strahu je zakričala, nakar se je kosmatinec mirno dalje odstranil, nič hudega prizadevši otroku. Preplašena mati trdi, da je žival tehtala najmanj 450 funtov.

Premogovni baroni na varnem.
Washington, 2. avgusta. — Kongresnik Rogers iz Massachusetts je izvedel iz zanesljivega vira, da justični departament za enkrat ne bo stopil premogovnim baronom na prste, koje se obsoja, da imajo ves monopol trdoga premoga v svojih rokah in da lahko po ljubno navijajo cene istega.

nega prenesli v Kadilnikovo kočjo, kjer je prav bila zbrana večja družba koroških in naših izletnikov. Zločin se je zgodil kmalu popoldne. Obveščena je bila o zločinu takoj finančna straža na Jesenicah, ki je pa našla Brinška že mrtvega. Ta krvavi dogodek je vzpričo zadnjih žrtev med našo finančno stražo vzbudil veliko razburjenje.

Letošnji novomašniki. Dne 6. julija so darovali prvo sv. mašo slednji gg.: Valentin Benodnik v Selcih nad Škofjo Loko; Jožef Kreiner v Stari cerkvi pri Kočevju; Alojzij Mav C. M. v Grobljah; Silvester Skebe v Hinjah; Stanislav Sinkovec v Ljubljani.

Čaruga in tovariši po obsodbi. — Iz Osjeka poročajo, da sta oba Čarugina tovariša Mihajlovič in Selthofer, ki sta z njim vred obsojena na smrt, v zadnjem času izvedla stradalni štrajk ter sta več dni odklanjala vsako hrano. Končno pa sta se premislila in ju sedaj, ker sta bila oslabela, hranijo z mlekom in juho.

Čaruga sam je resno bolan in duševno zelo potri. Razsodba proti Čarugi in tovarišem je dovršena in obsega 180 strani s strojem pisanih.

Društvena naznanila

Iz urada tajnika društva sv. Vida, št. 25, Cleveland, O.

Se nikdar nismo imeli na kakih društveni seji tako zanimiv slučaj, kakor se je to vršil ha minulih seji dne 3. avgusta. Ta dan je pristopilo deset članov ene in iste družine v naše društvo, in sicer je to vrla družina sobrata Frank Štefančiča. V odrastli oddelek je pristopil on, njegova žena Ivana, en sin, Frank, ml., dve hčeri, Stanislava in Mary; v mladinski oddelek pa pet otrok v razni starosti. V resnici posnemanja vreden slučaj. Vsa čast Štefančičevi družini! Who is next?

Ta dan je tudi pristopil v društvo Rudolf Cerkenik, st. in dva njegova mlada sina; sedaj je vasi Cerkenikova družina pri naši Jednoti in sicer dva v odrastlem oddelku, trije pa v mladinskem. Živeli!

Na označni seji je bilo sklenjeno, da pošlje naše društvo enega zastopnika na slavnost razvitiya nove zastave društva sv. Evstahija. Dalje je bilo sklenjeno, da se korporativno vdeležimo dne 10. avgusta (prihodnja nedeljo) velike cerkvene slavnosti v Newburgu. Zbirali se bomo točno ob 2. uri popoldne na E. 80th St. in Union Ave., odkoder odkorakamo na določeno mesto. Člani, prinesite regalije s seboj. Oni, ki še niste vajeni v Newburgu, vzemite E. 55th St. karo do Union Ave., tam pa transfer za Union Ave. do E. 80th St.

Na poziv glavnega urada K. S. K. Jednote je naše društvo darovalo iz svoje blagajne znesek \$10 za bedne in prizadete Lorainčane. Da bi pač našemu društvu sledila še ostala društva širom Zedinjenih držav! Kdor izmed naših članov hoče kaj prispevati za Lorain, naj se zglaš pri meni.

Bratje in sestre! Ker je do konca tekočega leta pristopnina za odrasle v društvo prosta, agitirajte in delujte za povečanje števila članov. Naše društvo sv. Vida je sedaj drugo po velikosti krajevnih društev.

Ako bo šlo tako uspešno dalje, bomo do Božiča morda lahko prvi? Dal Bog! Dalje omenjam, da je tudi pristopnina za mladinski oddelek prosta, tako da ni treba prvi mesec ničesar plačati. Poslužite se torej te lepe prilike!

S sobratskim pozdravom,
Anthony J. Fortuna, tajnik.

Iz urada tajnika dr. Vitezov sv. Mihajla, br. 61, Youngstown, O.

Prosim sve ove otce, majke ili tutore djece, da mi ostavite sve troške ili dječinske knjižice do avgusta 17. pošto ja imam vrlo važnu stvar, da ove knjižice pregledam. I kad ću ja svoje učiniti, ja ću vam vaše knjižice vratiti natrag.

Pošto će biti naša sjednica avgusta 17. pa stoga prosim koji želi i prije, da mi ove knjižice isruči ali pošalje od avgusta 20. do avgusta 30., tako da će biti stvar uregjena do septembra 1.

Ovo je jako važna stvar za vas, roditelje i hranitelje, pa stoga vas prosim, da mi idete na ruku, meni kao i sebi.

Pošto vidim već dva-tri mjes. članstvo dolazi jako slabo na sjednicu, da kako assessment se plati. (Jest) pošaljite mi tamo u halu dva ducata djece. Sta! Djeca su prvi u hali, a otac i mama tamo negdje kod kuma, a ovi drugi u hali, stari članovi moraju čekat dok tajnik djece ne izbavi. Pa kad tajnik svu djeću izbavi, drugi neće ni da čeka. Oh, tko bi to čekao? Dok me zove proći će još en sat, ja idem. Good bye!"

Molim braću da smo svi složni, što je naše geslo: Svi za jednog, jedan za sve! pa će biti sloga i bratstva.

Pozdrav svim članom i članicama našeg društva i K. S. K. Jednoti.

John Baja, tajnik.

Društvo sv. Lovrenca, št. 63, Cleveland, O.

Vsem članom našega društva v naznanje, da se ne vrši prihodnja seja kakor običajno drugo nedeljo v mesecu, ampak en dan popred, to je v soboto dne 9. avgusta zvečer ob sedmi uri. Sejo se je premestilo valed velike cerkvene slavnosti, ki se vrši dne 10. avgusta v naši naselbini povodom blagoslovljenja nove cerkve.

Toliko v naznanilo in blagohotno ravnanje. Pridite torej na sejo dne 9. avgusta zvečer! S sobratskim pozdravom,
Anton Kordan, tajnik.

NAZNANILO IN VABILO. Iz urada društva sv. Jožefa, št. 110, Barberton, O.

Naznanja se vsem članom imenovanega društva, da je društvo vabljeno na slavnost blagoslovljenja nove cerkve v Newburg (Cleveland), O. Slavnost se vrši 10. avgusta t. l. Ne zadnji v to svrhu sklicani izvanredni seji se je sklenilo, da društvo pošlje svoje zastopnike na to slavnost, vsekakor se pa tudi vabijo vsi posamezni člani, da se vdeležijo slavnosti, ako je le mogoče. Slavnost se prične že dopoldne ob deseti uri; vsaki izmed članov, ki bo potoval posamezno, naj bo pravočasno pri Narodnem Domu v Newburgu, tam se bomo zbrali vsi skupaj.

S sobratskim pozdravom,
Joseph Lekšan, tajnik.

VABILO NA PIKNIK.

Uljudno vabimo vse člane in članice našega društva sv. Roka, št. 132, tako tudi vse druge rojake in rojakinje iz naše naselbine ter okolice, da se vdeležijo našega piknika v nedeljo dne 10. avgusta t. l., ki se vrši v prijaznem gozdiču le 5 minut hoda od počestne kare v West Frontenac.

Za dobro in vseskozi točno postrežbo vsem bo skrbel veselilni odbor. Torej rojaki in rojakinje in vsi naši domačini iz bližnje okolice, pridite vaf na ta dan na našo zabavo. Že danes vam kličemo: Dobro došli!

Za odbor:
Anton Kotzman, Anton Oražen, Frank Rifel.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Cirila in Metoda, št. 144, Sheboygan, Wis., se naznanja vsem članom, da je društvo sklenilo na zadnji seji meseca julija, da je pristop v društvo za nove člane prost do konca tega leta, to je za dobo šest mesecev, istotako tudi za mladinski oddelek prosta pristopnina k Jednoti in zdravniška preiskava kakor je bilo preteklih šest mesecev.

Torej sedaj se nudi ugodna prilika še šest mesecev za oba oddelka. Sobratje, zavijajmo rokave in na delo za močnejše društvo in K. S. K. Jednoto!

Nadalje imam poročati žalostno vest, da smo v teku enega tedna za vedno izgubili dva člana, vzela nam jih je kruta smrt. Prvi je brat Frank Kováčič, kateri je umrl dne 19. julija, dolgoletni član; bil je večina v odboru, bil je tudi delegat XIII. konvencije v Minnesoti. Ko se je začela graditi tukajšnja slovenska cerkev sv. Cirila in Metoda, je bil on prvi blagajnik, bil je tudi velik podpornik tukajšnje cerkve v finančnem oziru. Z njim je izgubila cerkev in društvo veliko. Pred šestimi leti mu je umrla žena, kakor se je oženil v drugo, katero sedaj zapuščča in štiri otroke iz prvega zakona. Bil je zelo priljubljen pri rojakih; on ni imel nobenega sovražnika, kar je pričel njegov pogreb. Društvo sv. Cirila in Metoda se je vdeležilo pogreba korporativno, bilo je tudi zastopani S. R. K. P. društvo "Ilirija," katerega član je bil tudi on.

Dne 24. julija smo dobili brzojav iz Racine, Wis., da je tam umrl v savodu za jetične brat John Kočvar; bil je tudi

dolgoletni naš član. Žena mu je umrla pred petimi leti, pred leti mu je umrla najmlajša hčerka, sedaj zapuščča še eno hčerko, ki je v savodu za neozdravljive v Chippewa Falls, Wis. in enega sinčka v otroškem savodu v Milwaukee, Wis. Društvo sv. Cirila in Metoda se je vdeležilo pogreba korporativno kakor tudi dr. sv. Janeza Krstnika, št. 82, J. S. K. Jednote, kateri dveh društev je bil pokojnik član. Pokopana sta oba na slovenskem katoliškem pokopališču v Zeleni dolini. Naj jima sveti večna luč in naj počivata v miru. Na svidenje onkraj groba, kjer ni več muk ne trpljenja
John Udovich, tajnik.

Pozor, članice društva Marije Magdalene, št. 162 Cleveland, O.

Na zadnji mesečni seji dne 3. avgusta je bilo sklenjeno, da se naše društvo korporativno vdeleži slavnosti blagoslovljenja nove cerkvene kapele sv. Lovrenca v Newburgu, koje se vrši prihodnja nedeljo, dne 10. avgusta. Zbirale se bomo ob 1. uri popoldne pred staro šolo sv. Vida, da se potem vse odpeljemo na določeno mesto. Torej na svidenje v nedeljo!
Josephine Menart, tajnica.

Iz urada društva sv. Mihajla, br. 163, Pittsburgh, Pa.

Tem potom naznanjam članom i članicam zgora imenovanog društva, da se bu obdržavala dojuča sjednica dne 10. avgusta u običajnim prostorima točno u 2 sta posle podne.

Na to sjednicu su svi prošni, da prisustvuju bez isprike dela i bolesti jer imamo već važnih točka na dnevnem redu rešavati. Ujedno će se davati od strani odbora polgodišnom finansično izvješće o društvenom premoženju. Znače braćo i sestre, da prošni mjesec nismo mogli dati računov van, pošto smo bili zaposleni zavoljo piknika, pak ćemo izdati račun na budućoj sjednici polgodišni i ujedno od piknika. Stoga komu je članu i članici na arcu društveno stanje i da bi rado znati, prosim se da je prisutan na sjednici, pak bu sve čuo, kakim stojimo, ne bu mo sila popitevati posle nikoga. Svak će čuti koliko dohodaka je i koliko izdataka; zašto je novac unišal i zašto je izdan. Toliko do znanja svim, enem po enem, članu i članici.

Dalje, dragi mi braćo in sestre opominjam vas, da se držite reda i točnog vplačevanja društvenog assessmenta. Več sam omenil puno puta, da ne odlagajte sjednic več od dva mjeseca; namerova slaba vremenjena jer s tem škodujete sami sebe i nikomu drugemu. Več sam omenil par puta, da član ili članica gubi pravu na sve potpore u suspendaciji; pak vas prosim da se ne dajete na tu točku nijedan član i članica.

Dalje braćo i sestre, ja vas opominjam i molim, da agitirajte za naše društvo i našu dičnu K. S. K. Jednotu, jerbu n temu napravite dobro na četiri strane, da vam dokažem: Kako član ili članica pripelja novega udu u društvo, prvo dobi za njega \$1 nagrade; drugo: društvo ako dobi največ članova, dobi isto \$25 nagrade i u Zlati knjigi je već upisano, i društvo ima bolji glas i napredak sa većim članstvom. Treće: isto naša organizacija K. S. K. Jednota bolje uspeva sa već članstvom; a četvrto: je ovo najglavnije za člana ili članicu, u nesreči bolesti za pomoć ili u slučaju smrti pomoć njegovim dedičem. Zato braćo i sestre ima još dosti neorganizirane braće, koji niso pri nekoj organizaciji osigurani; pak je dopeljajte u naše redove da v nama delovaju na društvenom polju. Naša organizacija naše društvo nudi vam jako ljube priljike i koristi. Svaki neka dopovije tome ili drugom kakova su naša dru-

štvena i jednotina pravila, podpore i assessmenta lestvica, pak će čuti, da se mu nudi dobra priljika za ovu plaču. Dalje primamo pomislad od 1 do 16 god.; odrasle od 16 do 55 god.; osmrtnina je \$250, \$500, \$1000, \$1500 i \$2000. Stoga svi složno na noge da nam sa zablise u drugoj polovici leta dva puta u Zlatoj knjigi, ko što nam se ova prošla pol leta 3 puta. Stoga se svim članom i članicam najljepše zafalim, ki su mi bili u pomoči za pridobivanje novega članstva ovi prošli 6 meseci; getovo moje bilo je najteže delo, ali ništa ne prigovaram, da bi ji bilo makar 20 članova svaki mjesec!

Najljepši pozdrav na sve članice i članice u oba oddelka našega društva i K. S. K. Jednote.
Matt Brozenič, tanik.

NAZNANILO članstvu društva Presvetega Srca Jezusovega, št. 172, West Park, O.

Na seji dne 3. avgusta je bilo sklenjeno, da se naše društvo vdeleži slavnosti razvitiya nove zastave slovenskega podpornega lovakega društva sv. Evstahija, koje se vrši prihodnja nedeljo, dne 10. avgusta. Vdeležite se torej te slavnosti v velikem številu!
Josip Grdina, tajnik.

ZAHVALA.

V dolžnost si štejem, da se zahvalim ob času katoliškega shoda, vršec se dne 20. julija v naši evelethski naselbini. Shod je izpadel jako izvrstno. Pri srčna zahvala gre našemu č. g. župniku, Rev. A. Leskovicu za ves trud, ki so ga imeli pri pōduku otrok, kakor tudi vsem ostalim odborom za njih trud pri sodelovanju. Ponosni moramo biti tudi, da smo imeli v naši sredini mil. g. škofa, Rt. Rev. J. T. McNicholas iz Dulutha in drugē odlične gg. duhovnike in šest gg. gl. uradnikov K. S. K. Jednote. Hvala gre tudi našim vrlim kuharicam za okusno kosilo.

Lepa hvala tudi našim domačim društvom raznih jednot. Posebno se moram zahvaliti našim sosedom daljnih mest, našim vrlim sobratom iz Towerja, Ely, Chisholm, New Duluth, Aurora, Biwabik, Gilbert, Hibbing, Virginia, Minn., za njih obisk. Uverjeni bodite, da smo pripravljeni mi Evelethčani vam ob priliki to naklonjenost povrniti, seveda ako nas povabite. Torej še enkrat prisrčna zahvala vsem skupaj ter sprejmite sobratski pozdrav od
M. Shukle, nadzornik K. S. K. J. Eveleth, Minn., 27. julija, 1924.

BLAGOSLOVLJENJE NOVE KRASNE KAPELE SV. LOVRENCA V CLEVELAND, O.

V nedeljo popoldne dne 10. avgusta ob 2:30 bo blagoslovljena nova kapela sv. Lovrenca v Cleveland, O. Ta kapela je začetek ali basement, nove cerkve, katera bo enkrat krasila okolico. Kakor hitro sššimo besedo "basement," si takoj predstavljamo neko nizko, temno-zaduhlo klet. Toda kdor bi o tej kapeli tako mislil, ima popolnoma napačne pojme o njej. Kapela sv. Lovrenca je nekaj čisto drugačnega. Visoka, zračna in svetla tako, da ko je človek stopil, neve nič, da je v basementu. Kapela je znotraj meste plastra, obizidana z belim cementom, ima široke uhode in bo v par mesecih popolnoma opremljena z vsemi potrebnimi stvarmi, kakor krasnimi altariji, sohami, novim kriševim potem, ki je višek umetnosti, krasna velike orgle itd. Farani so kar taknovali med seboj, kateri bo več storil za hišo božjo. Torej 10. avgusta se vrši slavnost, ravno nekako 22 let potem, ko je bila blagoslovljena prva cerkev. To je tudi praznik cerkvenega patrona in bo torej res pravo "Segnanje."

Za blagoslovljenje je bil na-

prošen Rt. Rev. Matija Bilban, iz Gilberta, monsignor duluthske škofije. Pred kakimi 37 leti je prečastiti Msgr. Bilban še kot semenišnik služil za učitelja pri sv. Štefanu v Brockway, Minn. Pred njim je sedel poredni paglavec, kateri je rajši risal vsemogoče podobe, kakor črke. To je bil sedanjji župnik cerkve sv. Lovrenca v Clevelandu, Father Oman. To je vzrok, zakaj je bila tudi sedaj prva njegova misel na Msgr. Bilbana. Slavnostni govornik bo Rev. Dr. John Gruden, iz St. Paul semenišča. Navzočih bo tudi več slovenskih duhovnikov iz drugih mest, kakor tudi iz Clevelanda. Ob 2:30 se vrši parada od Slovenskega Doma na cerkvene prostore. Tam bo najpreje kapela blagoslovljena, potem bo prenešeno presveto Rešnje Telo v procesiji iz stare cerkve v novo, slede pete litanije in blagoslov z Najsvetejšim.

Kakor strela je zadela župnijo sv. Lovrenca vest, da je Father Bombach imenovan za župnika fare Presvetega Srca Jezusovega v Barberton, O. Father Bombach je deloval med nami ravno tri leta, ker je bil vedno vesel in korajžen ter u-ljuden z vsemi, se je prirastel na srca faranov, kateri so ga ljubili in spoštovali, kakor pravega voditelja. Stopil je v krog fantov ali mož, zaklical "tri stu milijonov medvedov," in vse je bilo živahno okoli njeg-a. Bil je vedno postrežljiv bolnikom, pravi voditelj mladim in znal je tolažiti trpeče ter navduševati omahujoče. Zato bo pa nekaj časa prazno, pustno in dolgčas, ko ga ne bo med nami. Vendar pa bomo imeli vsaj namestnik, Fathra Weber, kateri mu je v nekaterih ozirih prav podoben, posebno po postavi. Father Weber je bil posvečen pred dvema mesecema, je rodom Slovak in fajn dečko. Ko se malo privadi nam in mi njemu, bomo zopet imeli vse v dobrem teku. Do tedaj pa je naša dolžnost, kot pošteni Slovencev in kristjanov, da se pokazeemo izobraženo v celem postopanju: Višje oblasti ne delijo prememb kar tja v en dan. Tudi bi bilo preveč sebično, ako bi s silo hoteli ovirati promoviranje Father Bombacha. On je šest let že kaplan in zrel za župnika vsakotere fare. Naj torej Bog blagoslovi njegovo delo med Slovenci v Barbertonu. Malo jih zavidamo, toda veselili se bomo vsakega napredka, ki ga bodo oni imeli pod njegovo spretno roko. Barbertončanje pa, upamo, se bodo pokazali hvaležne s tem, da mu bodo sledili v duševnem kakor v gospodarskem vodstvu s polnim zaupanjem. Prav veselilo nas bo, kadar bomo slišali Father Bombacha navdušeno pohvaliti Barbertončane, kot dobre Slovence in praktične katoličane, rekoč: "Tri stu milijonov medvedov"

J. J. O.

KATOLIŠKI SHOD V PUEBLO, COLO.

Pripravljalni odbor je sedaj prav zadovoljen s sodelovanjem. Društva so se odzvala in doslegli smo vsestranski uspeh. Cerkev Marije Pomagaj je bila zopet enkrat premajhna. Dolge vrste društvenikov in društvenic so šle po ulicah v Grove in ob pol 9. uri so bili v svojih prostorih v cerkvi.

Slovesno sv. mašo je služil naš domači dušni pastir, Rev. P. Ciril Zupan, O. S. B., ob asistenci Rt. Rev. Cyprian Brady in Innocent Mangu. Do zadnjega trenutka smo še pričakovali Rev. Trunka, ki je imel biti na poti v Leadville, kjer prevzame faro. Ni ga bilo, tedaj je imel domači g. župnik pridigo. Med drugim je omenjeval, kako imamo danes tisoče vernih, pošteni družin po deželi, ki se zahvaljujejo za to arečo K. S. K. Jednoti za svoj obstanek in napredek. V slo-

venskih farah je večinoma sad njenega 30 letnega marljivega delovanja; in lahko se reče, da imamo v nebeskem domu mnogo, mnogo srečnih rojakov, katerim je zlata lestvica pripomogla k večni sreči.

Potem smo ališali, da je veličastvo katoliške sv. cerkve, ker nam ona lahko pokaže veličastva dela za učenost, nrvnost, kulturo po celem svetu v vseh časih dva tisočletja. Njeno veličastnost občudujemo v njeni nepremagljivosti. Velik del njenega uspeha je prišel po samostanskih napravah. Zgodovinar Thierry pravi: "Opatije niso bile le kraj molitve in premišljevanja, temveč tudi zavetišče knjig in znanosti; bile so tudi delavnice vsakovrstnih obrti."

Popoldne ob 1. uri so se zvrstili v krasno parado otroci z zastavicami, 30 obojnega spola iz mladinskega oddelka, za slavnost primerno oblečeni in pa zopet skoraj vsa slovenska in hrvatska društva. Korakalo se je od dvorane sv. Jožefa na Bessemer, kjer so se jim pridružili še botri in botrice za vogelni kamen nove šole. Zbrani na krasnem vrtu Eiler, sedaj naše cerkveno posestvo, obsegajoče celih 11 akrov zemlje. Polaganje in posvečevanje je opravljal Rt. Rev. Martin Veith, O. S. B., opat benediktinskega zavoda v Atchison, Kansas. Pri pomenljivi službi so prisostvovali Rt. Rev. Cyprian Brady, predstojnik benediktancev v Coloradi, potem še benediktinci, P. Innocent, Edmund, Raymond in čast. g. župnik cerkve sv. Patricija, jezuitski duhovnik.

Prvi govor je imel predstojnik, Rt. Rev. Cyprian; zares imenitno je razjasnil pravo katoliško oliko. Potem je nastopil mil. opat Martin o blagru cerkve in katoliške šole za naše družine in novo domovino. Občudoval je naš velik, divni profesor za cerkvene stavbe. Dejal je: "Mili Bog vam je naklonil nekaj izborna lepega in tako blizu na sredini naselbine.

V imenu mestne vlade je veliko množico pozdravil komisar, Mr. George Stump. Spoštovani konzul Jugoslavije, g. Branko Adjemović je govoril izvrstno o zvezi cerkve in šole za najbolj izdatno odgojo. Nestrpnost smo čakali nagovora spoštovanega predsednika K. S. K. Jednote, Mr. Anton Grdina. Nismo se varali. Mr. Grdina je fino govoril o uspehkih katoliških shodov po naselbinah, izročal nam pozdrave vernih rojakov od doma in drugih naselbin. Opisoval je namoč spretno in prijetno zadovoljstvo v pristnih katoliških družinah, nato razdor, sovraštvo, ki se opazuje, kjer ugasne luč sv. vere.

Poročevalce.

Cleveland, O. — Danes se prvič oglašam v našem "Glasilu," za odkar izhaja v Clevelandu; mislil sem si namreč: naj drugi prej pišejo, da ne bo kdo rekel, da prihajajo dopisi samo od tam itd., zatorej oprostite sobrat urednik, če vas morda s temi vrsticami nadlegujem.

Kar se tiče "Glasila" moram priznati, da je vse drugačno kot je bilo prej, namreč boljše. Ako prečitamo vsako številko od konca do kraja, moramo trdit, da ima naša Jednota najboljšje glasilo in tudi najcenejše, ker sedaj plačujemo samo 7 centov mesečnega assessmenta za naročnino, ali borih 84 centov na leto.

Drugo je, da je list sedaj mnogo večji kot je bil prejnjega leta. Važno je tudi to, da sedaj dobivamo "Glasilo" že v četrtek, popred smo ga pa šele v pondeljek. Jaz zasledujem v našem listu z največjim zanimanjem poročila o novoustanovljenih društvih; skoro v vsaki drugi ali tretji številki je kako novo društvo označeno. To je dokaz, da naša Jednota raste od dne do dne. In kako

bi ne? Mar nima v resnici zelo marljive glavne uradnike? Ni moj namen hvaliti samo enega; je pogledmo njih imena v "Glasilu" in bomo lahko rekli: da v resnici, to so možaki na svojem mestu in zraven pa še tako agilna tretja podpredsednica. Le tako se složno naprej! Mi vsi priznavamo, da vrhate pošteno in odločno svoje delo, zatorej živeli glavni uradniki K. S. K. Jednote!

In ko nadaljujem, se hočem nekoliko ozreti na bolniško centralizacijo. Kdo more danes reči, da ne bo pri naši Jednoti kmalu splošna centralizacija? Dal Bog, da se to kmalu vresniči, da bomo s ponosom rekli: "Vsi za enega, eden za vse!" Kdor je bil na zadnji konvenciji v Clevelandu se še spominja, kako navdušeno so nastopili oni delegati, ki so bili poslani od društev spadajočih že v centralizacijo; a žalibože, ni se jim ves načrt posrečil, da bi zmagali. Pustili smo zopet manjša društva svoji usodi in borbi; toda vračali smo se domov s pogumom in zaupanjem. Niso še potekli 4 meseci, že se je centralizaciji pridružilo drugo največje društvo K. S. K. Jednote, naše društvo sv. Vida, št. 25. Do tega sicer ni bilo primorano, kajti imamo nekaj čez šest tisoč dolarjev v blagajni; ampak mi smo se zavedali, da hočemo biti vsi enaki glede medsebojne podpore, vsi člani in članice. Cez nekoliko časa smo zopet čitali veselo vest: Društvo sv. Stefana, št. 1 v Chicagu je tudi stopilo v bolniško centralizacijo; zatem neko drugo društvo v Pittsburghu. Mar ni to napredek? In ako pogledamo novoustanovljena društva, gotovo so vsa v centralizaciji. Lahko pričakujemo, da bodo vsa ta nova društva narasčala, ker imajo toliko oporo od svojih sobratskih društev in od Jednot.

Nje konvencije bodo ta društva še tako velika, da bodo lahko poslala svoja delegata ali delegatkinjo na glavno zborovanje; tedaj bodo vsi ti delegati in tudi številni drugi ponosno nastopili rekoč: Mi hočemo biti vsi enaki, in sprejeta bo morda splošna bolniška centralizacija. Šele tedaj bomo lahko rekli, da smo si pravi bratje in sestre med seboj, da se bomo lahko skupno borili za naša plemenita načela in delovali po geslu: Vse za vero, dom in narod!

Slovenecem je morda že usojeno, da se ne morejo razumeti med seboj, bodisi v starem kraju ali tukaj v novi domovini. Kaj je temu vzrok? Prevelika verska mlahnost in odpad od vere. V mladih letih se še držijo naukov njih matere, kasneje pa iste zavržejo, češ, da je vera postranska stvar. Začnejo zabavljati čez Boga, cerkev, duhovnike in vse, kar je nam svetega. Ko jih pa doleti kaka nesreča ali smrt, se pa skesano obrnejo za pomoč, zopet na duhovnika; o tem je vedno dosti dokazov na razpolago.

Mi kot člani-katoliške Jednote, se bomo vedno zavedali načel naše organizacije. V prvi vrsti, da se bomo podpirali kot bratje in sestre, drugič pa, da se bomo vedno borili za naše verske principe. Kot taki ne smemo pripustiti, da bi naši prijatelji ali celo otroci pristopali v take organizacije, ki naravnost nasprotujejo katoliški cerkvi, ki zaničujejo vero, Boga in naše duhovnike. Kot praktični člani moramo skrbeti za naš ugled tudi med drugimi narodi in Amerikanci. Nikdar se ne smemo sramovati, da smo člani K. S. K. Jednote. Ta Jednota nas edino vodi po pravi poti do cilja. Naj še omenim sledeči slučaj: Leta 1910 sem jaz pristopil k neki podporni družbi v Pennsylvaniji, koje je kasneje požrla neka zveza, nazadnje pa neka "napredna" Jednota. Spadal sem zraven celih 1 let, končno sem pa vse sku-

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: 1004 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
Solventnost aktivnega oddelka znaša 100.18%; solventnost mladinskega oddelka znaša 121.43%
Od ustanovitve do 1. julija, 1924 znaša skupna izplačana dopepra \$2.362.194.00.

GLAVNI URADNIKI:
Glavni predsednik: Anton Grdina, 1053 East 62nd St., Cleveland, Ohio.
I. podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: Anton Skubic, P. O. Aurora, Minn.
III. podpredsednik: Mrs. Mary Prislund, 723 Ga. Ave., Sheboygan, Wis.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Steve G. Vertin, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
Blagajnik: Rev. Luka Gladek, 305 So. Second St., Steelton, Pa.
Duhovni vodja: Dr. Jos. V. Grahek, R. 303 Amer. State Bank Bldg
Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, R. 303 Amer. State Bank Bldg
600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:
John R. Sterbentz, 174 Woodland Ave., Laurium, Mich.
Martin Kremec, 2004 Coulter St., Chicago, Ill.
Frank Trempush, 42-48th St., Pittsburgh, Pa.

PRAVNI ODBOR:
John Dechman, Box 529 Forest City, Pa.
John Murn, 42 Halleck Ave., Brooklyn, N. Y.
John Butkovich, 1201 So. S. Fe Ave., Pueblo, Colo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":
Ivan Zupana, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Telefon: Randolph 628.
Vsa pisma in denarne zadeve, tiskajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

paj pustil, ker me je bilo sram biti sobrat čikaških rdečkarjev in "kajtebrigarjev." Drugega nisem čital v njih glasilu kakor same napade na sv. vero, cerkev in duhovnike. To je edino njih tako hvalisano "napredništvo." Uboga mladina, ki mora taka glasila čitati! Vse drugače je pa z našo organizacijo in z našim listom. Istega daste lahko vsakemu otroku v roke, in se ne bo pohujšal. Naš list priporoča spoštovanje do vere, cerkve, starišev in ljubezen do bližnjega.

Poglejmo zadnji čas glavne uradnike naše K. S. K. Jednote. Kako velevažno nalogo so prevzeli s prirejevanjem katoliških shodov širom naše nove domovine po vseh večjih slovenskih naselbinah. Poglejmo našega glavnega predsednika, kako požrtvovalno agitira okrog za procvit naše Jednote. Isto tako naš glavni tajnik; tudi on neumorno deluje za napredek naše organizacije in vsi ostali glavni uradniki gredo v tem oziru drug drugemu na roke. Ponosni moramo tudi biti na našo vrlo III. podpredsednico, dalje na naše slovenske duhovnike in katoliške časopise "Glasilo," "Edinost," "Ave Marija" in društvene uradnike in uradnice, ki delujejo za napredek naše K. S. K. Jednote. Živili!

S pozdravom,
John Widervol,
član dr. sv. Vida, št. 25.

Joliet, Ill. — V naši naselbini se nahaja že več tednov na počitnicah Mrs. Peter Perše iz Pueblo, Colo.; mudi se pri svojem bratu, Leo Papežu in sorodnici, Mrs. Geo. Lopartz, kakor tudi pri svojih večletnih prijateljih in znanjih. Koncem avgusta namerava obiskati tudi svojega brata v Omahi, Nebraska.
E. G.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.
Tajnike in tajnice sledečih novih društev, naj nam izvolijo naznaniti, kdaj in kje se vršijo redne mesečne seje. Te podatke rabimo za izpolnitev imenika od društev št. 178, 179, 183, 184, 185 in 186.

NAZGANILO IN ZAHVALA.
S tužnim srcem naznanjamo, da nama je nemila smrt ugrabila ljubljeno in skrbno mamico, gospo
Amalijo Rosenstein,
roj. Stanfel,
rojena leta 1864 na Rečici v Savinjski dolini na Spodnjem Štajerskem. Bolehala je že več časa vsled oslabelosti srca, in bila je vsaka zdravniška pomoč zaman. Za vedno je v Gospodu zaspała dne 15. julija, 1924 v Indianapolisu, Ind. Bivala je

tukaj s svojo družino nad 25 let. Tukaj zapuša naju, žalujočo hčer in sina ter eno sestro; enega brata zapuša v Milwaukee, Wis., in starem kraju pa še živeče stariše in mnogo sorodnikov.

Iskreno zahvalo izrekava vsem onim, ki ste jo prišli obiskovat za časa njene boleznin in tudi vsem tistim, ki ste jo prišli kropit na mrtvaškem odru; dalje vsem darovalcem krasnih vencev in cvetic. Posebno lepo se še zahvaljujemo odboru društva sv. Alojzija, št. 52, K. S. K. Jednote, kojega članica je ranjka bila, ker so vse tako lepo uredili in se vdeležili pogreba. Nadalje se zahvaljujemo društvu Katoliških mater in se pogovorili gledajoč se iz oči v oči, da bomo videli, kje je resnica, pridite torej semkaj! (Niti enega glasu ni bilo iz največjih, kar jih še pomni milwaška slovenska naselbina, kar je znamenje, da so se pomešali med množico in poskri-li.)

Torej še enkrat srčna hvala vsem, ki ste nas obiskali za časa boleznin in smrti, nas tolažili in se vdeležili pogreba. Ti pa draga, nepozabna mamica, sladko spavaj poleg svojega sina in hčerke. Ljubili smo te v življenju, ljubili te bomo tudi po smrti; vedno nam ostaneš v enizbrisnem spominu! Žalujouča ostala:
Veronika in Henry Rosenstain,
Indianapolis, Ind., 22. jul., '24.

NAZGANILO IN ZAHVALA.
Tužnim srcem naznanjamo, da smo izročili materi črni zemlji katoliškega in dobrega očeta, meni pa skrbnega in zvestega moža
Frank Kovačiča,
ki je umrl v bolnišnici sv. Nikolaja dne 19. julija.
Pokojnik je bil rojen dne 14. julija, 1879 v vasi Debene, fara Mirna, občina Trebelno na Dolenskem; tukaj zapuša so-progo, dva sina, dve hčeri, tri polbrata in eno sestro; v starem kraju pa enega polbrata in dve polsestri.

Prav lepo se zahvaljujemo č. g. župniku, Rev. J. Černetu, potem vsem članom društva sv. Cirila in Metoda, št. 144 K. S. K. Jednote, ker so se vdeležili pogreba v takó obilnem številu. Največja tolažba je za nesrečno družino pokojnika, ko vidi, da ga spremlja veliko številu njegovih prijateljev k večnemu počitku. Pristopajte torej k takim društvom, ki izkažejo tudi v zadnjem trenutku bratsko ljubezen.

Dalje se zahvaljujem cerkvenemu odboru, ker so se zbrali, da so pokojnika nosili k večnemu počitku. Ranjki je bil prvi blagajnik naše fare in potem še večkrat v odboru. Zahvaljujemo se tudi društvu "Ilirija," ker j tudi poslalo svoje zastopnike. Dalje lepa hvala sestri in bratom, ki so se tudi

vdeležili pogreba in darovali vence. Potem izrekamo prav lepo zahvalo vsem tistim, ki so se vdeležili sprevoda na pokopališče v Zeleno dolino in vsem onim, ki so darovali za sv. maše in prinesli tako lepe vence.
Svetla zarja onkráj groba
Njemu naj zasije!
Mirno v zemlji naj počiva,
Duša v raju pa veselje
Večno radost naj uživa!
Žalujouči ostali:

Marjalena Kovačič, soproga.
John Kovačič, sin, star 18 let.
Mary Kovačič, hči, stara 16 let.
Joe Kovačič, sin, star 15 let.
Josipina Kovačič, hčer, stara 10 let.
Sheboygan, Wis., 30. jul., 1924.

Katol. shod in slavnost 30 letnice KSKJ, v Milwaukee-West Allis.

(Nadaljevanje govora predsednika K. S. K. Jednote.)

"Ti rdeči elementi, od katerih se toliko čita po njih časopisju, da bi človek mislil, da jih je kot listja in trave so ljudje, ki imajo korajžo zabavljati samo tedaj, kadar so sami; pred poštene ljudi pa ne pridejo na odgovor. Ko smo imeli tak katoliški shod v Chicagu, odkjer prihaja toliko rdečega blufanja, smo mislili, da bomo dobili same rdečkarje. Toda, ko smo pa prišli tja, nismo videli niti enega. Zato tudi danes tukaj, v vaši naselbini, ki je razglašena po Ameriki kot najbolj rdeča naselbina, pozivljam vse tiste rdeče komuniste, ki se iz nas norčujejo, ki nas pitajo z raznimi imeni kot "nazadnja, ki," itd., ki tajijo bivanje Božje, ki zanikujejo vse to, kar je dal človestvu Stvarnik, da vstanejo in pridejo naj pred tale oder, da bomo podebatirali in se pogovorili gledajoč se iz oči v oči, da bomo videli, kje je resnica, pridite torej semkaj! (Niti enega glasu ni bilo iz največjih, kar jih še pomni milwaška slovenska naselbina, kar je znamenje, da so se pomešali med množico in poskri-li.)

Torej ni nobenega! No, vidite. Tako je povsod s temi ljudmi. Velika usta nosijo okrog, pisarijo, kakor bi imeli vseh svet v zakupu, kadar pa človek misli, da jih bo videl, jih pa ni.
"V vaši sredini izhaja list, ki vodi propagando za Rusijo. Najbolj značilno je pa to, da ti ljudje, ki toliko vpijejo o boljševiški Rusiji, sami jedo kruh v tej deželi, drugim pa pripravljajo Rusijo, kjer je v resnici bolj tiranska vlada, katero tvorijo boljševiki, kakor pa je bila še kdaj preje kaka carska vlada. Tam morajo delavci delati po 12 ur na dan in to v senci bajonetov. In vendar ti ljudje vpijejo, kolika svoboda je tamkaj. Tako farbajo in hujskajo ljudi. Razdirati je lahko, toda pozidati kaj novega je težko. Kaj so pa ruski komunisti dozidali novega? Pokažite nam! Podirali so vse, kar je že bilo narajeno, toda pozidati ne morejo. To je ravno najboljši dokaz, da so samo za podiranje vstvarjeni ti ljudje, za kaj pametnega narediti pa niso. To-liko o tem.
"Danes, ko stojim tukaj kot predsednik K. S. K. Jednote vas prosim, da imate to podporo mater vedno pred očmi. Delajte za njen napredek. Pridobivajte ji novega članstva, vpišite v njo vse slovenske mladino, kajti mladina je naša prihodnost. Mi smo od danes, mladina bo jutri. Zato naj bo mladinski oddelek najvažnejši naš del. Kdor bo imel našo mladino, tisti bo imel v bodoče naš narod. Kranjaka Slovenska Katoliška Jednota je stori-la že nekatero dobrodelno de-lo. Če si je katera podpornica organizacija med Slovenci za-slula ime matere v pravem pomenu beseda, si je to zaslu-žila naša ugledna, dična K. S.

K. Jednota. Koliko vdovam in sirotam je že ona otrla solze in jim pomagala v največjih ne-srečah. Zato nikdar ne pozabi-mo tega.
"Slovencem ohranimo sv. ve-ro, mili slovenski jezik in pa našo K. S. K. Jednoto, pa bomo izvršili v najvišji meri svojo narodno in versko dolžnost.
"Vai Slovenci pa, ki ste da-nes tukaj zbrani, nesite ta duh naprej med vse vaše ostale brate, ki jih morda danes ni tu-kaj. Pojasnite jim resnico in pokažite jim laž kakršna je. Laž, katero prodajajo naši so-vražniki za pristno, blago pa razkrinkajte, kadarkoli bo slu-čaj nanesel tako. Bodimo do-bri Slovenci in dobri katoličani pa homo imeli lepo bodočnost.
"Ob sklepu še enkrat iskreno častitam naselbini, vsem, ki so dospeli iz drugih naselbin, predvsem pa naših požrtvovalni duhovčini, kot Rev. F. X. Ba-jec, Rev. Dr. Gruden in Rev. James Černetu, ki so ta shod posestili in s svojim obiskom da-li cel slavnosti veličasten utis. Bog vas živi!"

Govoru glavnega predsednika, Mr. Grdinata je sledilo dolgo-trajno pritrjevanje, kar je znak, kako vzljubljen je seda-nji predsednik K. S. K. Jedno-te med Slovenci v Ameriki.

Nato je nastopil zopet mila-dinski pevski zbor, ki je zapel par jako lepih domačih pesmi. Sledile so tudi ganjlive deklama-cije v počast K. S. K. Jed-noti k njeni 30 letnici.
Predstavitelj je zahvalil bra-ta glavnega predsednika za krasne besede, ter je apeliral na vse navzoče, naj skušajo njegove nasvete izvajati v ko-likor največ mogoče. Zatem je pa pozival na oder vraga Jed-notinega delavca, Mr. Josip Za-larja, glavnega tajnika K. S. K. Jednote, ki je nastopil z ve-likim navdušenjem. Njegov govor je bil izvanredno dobre vsebine, in je nam žal, da ga nimamo v celoti, da bi ga ob-javili. Mr. Zalar je krepko po-vdarjal o občudovanja vrednem podpornem delovanju naše K. S. K. Jednote. Navedel je v številkah, koliko je naša Jedno-ta že izplačala za bolezen in smrtnine. Povedal je, kako je naša organizacija tudi poma-gala vedno katoliškim Sloven-cem, ki so si gradili svoje cerk-ve in šole. Zatem je posegel tudi precej globoko v razno na-tolečevanje naših nasprotnikov proti veri, duhovnikom in K. S. K. Jednoti. Zlasti je obsojal grdo bogokletno pisanje, kakor prinaša neki umazani slovenski list javna vprašanja na Jezusa Kristusa. Krepko in glasno je med svojim govorom zaklical: Ali more slovenska mati roditi takega človeka, ki bi šel zapisi-ti kaj tako umazanega proti svojemu Bogu? Ali more slo-venska roka kaj takega zapisa-ti? (Iz množice so se čuli klici: Ne! Nikdar!)

Govoru Mr. Zalarja je ljud-stvo silno navdušeno ploskalo, kar je znak, da je njegova iz-vajanja odobravalo.

Za govorom Mr. Zalarja je sledilo zopet deklamiranje. Za deklamiranjem pa je nastopilo pevsko društvo "Danica," ki je zapelo par lepih slovenskih pes-mi tako lepo, da so pevcji želi najslajnejšo pohvalo od strani občinstva. Društvo vodi in po-učuje izbornen pevovodja Mr. Kovačič, organist slovenske cerkve na West Allis. Takoj za-tem je bil pozvan k besedi Rev. Dr. John Gruden, ki je prišel na oder ob navdušenem ploska-njem med občinstvom.

Govor Rev. Dr. Grudna je bil sicer kratek, a zelo pomemben. Bil je presenečen in ganjen, ko je videl toliko maso slovenske-ga ljudstva zbranega skupaj na katoliškem shodu. Vesel je bil, da je slišal zopet enkrat mate-rinski jezik, lepo milo sloven-ščino, tako je sam izjavil. Na-dalje je čestital krasnemu delu, ki ga vrši za slovenski narod v Ameriki K. S. K. Jednota. Svoj govor je končal z mogoč-

nim klicem: "Naj živi in raste K. S. K. Jednota in njeno pre-zvišeno delovanje!" Njegovim krasnim besedam je ljud-stvo dolgo-trajno pritrjevalo.
Nato se je prečitalo dole-ge pozdravne brzojavke iz raznih naselbin, kakor sledi:
"Cleveland, O. — Uredništvo 'Glasila' iskreno pozdravlja vse borovalce! Mnogo uspeha! — Ivan Zupan.
"Cleveland, O. — Cenjeni zborovalci katoliškega shoda! Društvo sv. Vida, št. 25, K. S. K. Jednote iskreno pozdravlja vse zbrane Slovence in Sloven-ke! Le krepko naprej! Vse za vero, dom in narod in K. S. K. Jednoto! Anton Strniša, predsednik; A. J. Fortuna, taj-nik."
"Cleveland, O. — Največje žensko društvo K. S. K. Jedno-te iskreno pozdravlja zbrane borilce naše sv. vere. — Društvo Marije Magdalene, št. 162, K. S. K. Jednote."
"Cleveland, O. — Iskreno pozdravljeni! Delujte vse za vero, dom in narod! — Helena Mally, predsednica; Josephine Menart, tajnica, društva Marije Magdalene, št. 162, K. S. K. Jednote."
"Chicago, Ill. — Najlepši poz-drav in največji vseh katoli-škemu shodu in katoliškim Slo-vencem! — Društvo sv. Štefana, št. 1, Louis Zeleznikar, taj-nik."
"Calumet, Mich. — Bog blagoslovi delo vaših katoliških Slo-vencev. Želim veliko katoliške-ga napredka in vspeha! — John R. Sterbentz."

Nastopil je zopet mladinski zbor s lepimi deklamacijami in pesmimi. Nato je nastopil kot govornik Rev. James Černe, slovenski župnik iz Sheboygana, Wis. Father Černe je že po-znan med Slovenci kot izborn govornik. Njegov govor se je glasil:
"Pozdravljeni bratje in sestre K. S. K. Jednote! Ljubitelji katoliškega prerojenja Sloven-cov v Ameriki!
"Prirejanje katoliških sho-dov med nami Slovenci, je za preporod naš katoliških Sloven-cov velikega pomena. Naš slo-venski narod v Ameriki je pri-šel do spoznanja. Danes dobro-je cela ameriška Slovenija, kaj je dobro in kaj je zlo. Danes vabi dobro vemo, kje je resnica in pravica.
"Naš narod danes obsoja ta-kozvane 'voditelje,' kateri so pod krinko naprednosti — to je za svoj žep — slepili in terorizirali naš narod. Več takih verskih propalic imate tudi vi v vaši naselbini tukaj. Dokler jim je delo smrdelo, so vpili na vse grlo delavcu-trpinu. Ali nekaterim izmed njih se je po-srečilo zadnja leta, na prohibi-cijski način priti do večjega premoženja. Ti, popreje delav-ski 'voditeljki,' danes visoko nosijo svoje glave in naravnost prezirajo trpina delavca. Vpra-šam vas danes javno, zakaj se ne bratite z ubogimi delavci? Zakaj jih ne pozovete na vašo talengo? Saj smo vsi enako-pravni! — Zato ne, ker ste možje sigovci!"

"Mesto Milwaukee je po celi Ameriki razvpito, kot socialis-tično gnezdo. Tako sodijo tu-di vaš Slovence valed vaše rde-če flike. Ali, kot vaš sosed, vas boljše poznam. V vaši na-selbini v Milwaukee, v West Allis, Wis., je veliko številu ka-toliških mož in fantov, žena in deklet, vnetih za vero naših pradedov, in za naš slovenski narod. Zato vam tem srčneje častitam v imenu svojih vrlih Sheboygančanov, da ste prire-dili ta shod tukaj. Da javno pokažete ameriški Sloveniji, da ni ves Milwaukee v rdečem ta-boru. In, da ste pravi sinovi in hčere naših poštenih in vernih očetov in mater naše mlie do-movine.
"Katoliški shodi se med na-mi Slovenci ne prirejajo zato, da bi sami sebe povzdigovali in prezirali svoje nasprotnike. Katoliški shodi se prirejajo ra-

di tega, da branimo svoje, in da ne pustimo našim verskim propalicam, da bi vodili naš na-rod v pogubo. Namen je, da se tem bolj medsebojno spozna-mo, in da se združimo z vsemi slovenskimi naselbinami za sku-pen nastop, za našo vero in za našo Katoliško Jednoto.
"Slovenski duhovniki, usta-novitelji slovenskih župnij smo se trudili, da ohranimo svoj rod. Težka je bila naša nalo-ga. Videli smo, kako je so-vražnik sejal svoje seme. Sku-šali smo storiti svoje najbolje. Vsak izmed nas je gledal nato, da bi imel mir v svoji naselbi-ni, da bi tem vspešneje vzdrže-val naše cerkve in naše katoli-ške šole. Srce nas je bolelo, ko smo videli, kako naš neprija-telj slepi in zapeljuje naš dober slovenski narod. V slučaju, da je kdo izmed nas odločno na-stopil proti tem, takozvanim narodnim voditeljem in opomnil svoje ljudstvo o pogubi, katera preti našemu narodu; ni dobil zadostne opore tudi pri svojih najboljših župljanih. Vsled te-ga je leglo mnogo naših sloven-skih duhovnikov v prerani grob; ali pa so omagali v svo-jem boju za vero in narod.
"Veliko se je trudil vaš go-spod župnik, ki je zgradil slo-vensko cerkev v Calumetu, ki je vstanovil slovensko župnijo v Collinwoodu, ki že nad 15 let deluje med vami v Milwaukee, West Allis. Marsikateri izmed vas pričakuje od vašega župni-ka, da bi se vaša naselbina tem bolj povzdignila in da bi pričeli s svojo slovensko katoliško šo-lo. Vzrok temu je to, ker ni bilo med vami v vaši naselbini dovolj odločnih mož, ki bi se zavzeli, in da bi bili desna roka vašemu župniku. Ali tudi cela slovenska Amerika je pogreša-la takih lajkov do zadnje kon-vencije naše slavne K. S. K. Jednote v Clevelandu, Ohio.
"S tem, da je bil izvoljen na tej konvenciji Mr. Anton Grdi-na, neustrašen in za katoliško stvar vnet predsednik K. S. K. Jednote, se začena nova doba naše slovenske zgodovine v Ameriki. In lahko trdim, da je odločevala ravno naša država Wisconsin, pri tem največ. Bili smo tam ne iz sebičnosti, tem-več za dobrobit K. S. K. Jedno-te, za resnico in pravico. Radi tega nas je slavna konvencija v Clevelandu, O. nagradila s tem, da je bila prva glavna u-radnica K. S. K. Jednote iz dr-žave Wisconsin. Po zgledu na-šega glavnega predsednika se mora danes katoliški lajki za-vzeti za dobro ime našega na-roda in za procvit katoliške ide-je.
"Tu v vaši naselbini ste mno-go pretrepali in molčali, samo da bi imeli mir med seboj. Sedaj ste spoznali, da vam ta potr-pežljivost ni koristila, ampak škodovala. Od take naselbine kot je vaša, ameriška Slovenija pričakuje nekaj več. Treba je, da se pred vsem zavzamete za katoliško šolo. Koliko je med vami družin, ki pošilja svoje otroke v katoliško šolo? In, kjer ti otroci opravijo svoje prvo sv. Obhajilo, na to cerkev so tudi navezani pozneje. Vaša župnja v Milwaukee, West Allis, bi bila v vsakem oziru ve-liko močnejša in vplivnejša, ako bi imeli svojo slovensko, kato-liško šolo.
"Tudi pri nas v Sheboyganu se je zidala in odprla slovenska katoliška šola zoper voljo nara-da. V preteku enega leta smo imeli izvanredne vspehe. Zato vas čast našim sestram iz Ma-ribora. V dokaz temu naj bo. V slučaju, da bi jaz danes za-pril to našo šolo, bi me brez-dvomno naši dobri župljani lin-čali. In to radi tega, ker vidijo in spoznavajo razliko javnih in katoliških šol. Jaz sam nisem pričakoval, niti polovico toliko uspeha, kakor smo ga imeli v enem letu. Da so katoliške šole res velikega pomena, naj vam služi tudi to v dokaz, da oni mladeniči in dekleta, ki pri-dejo iz Calumeta ali severne

Minnesote, kjer nimajo katoli-ških šol, čeprav dobrih, kato-liških starišev, v Sheboygan, Milwaukee, Chicago ali kako drugo naselbino, se ne oprimejo naših slovenskih župnij in se dostikrat poroč izven cerkve.
"Katoliške šole so podlaga, da ohranimo slovenske župnije in so podlaga naše katoliške Jednote. In v tem ima brez-dvoma naša slavna K. S. K. Jednota najboljšo prihodnost med vsemi slovenskimi Jedno-tami v Ameriki. Kajti naši na-prednjaki 'voditeljki' ne zmo-rejo niti ene slovenske šole v Ameriki.
"Torej, 'živijo' naše katoli-ške šole, naše upanje in bodo-čnost naše slavne K. S. K. Jed-note!"

Govoru Rev. Fathra Černetu je sledilo navdušeno ploskanje, ki ni hotelo jenjati, kar je znak, da je govornik zadel v srca poslušalcev.
Za Rev. Fathrom Černetom je predstavil poklical k besedi Mr. J. Jericha, urednika "Amerikanskega Slovenca in Edinosti." Govoril je:
"Trideset let je precej dolga doba. Je doba, v kateri se člo-veštvo obnavlja, doba, v kateri izginjajo rodovi s površja zemlje ter stopajo drugi na njihovo mesto. Rodovi gredo, rod pa ostaja, se razvija in raste.
"Tak je tudi pokret naše slavne K. S. K. Jednote, ki le-tos slavi svojo 30 letnico svo-jeje resnega, človeški družbi koristnega humanitarnega de-la. Tudi ona menjava v goto-velem oziru svoje lice. Njene naloge so sicer vedno ene in iste, v kolikor se tiče podpore-nja dela do njenega članstva; toda njen boj za napredek pa čestokrat potrebuje novih me-tod, novih sredstev in novih načinov. V tem oziru mora to-rej spreminjati od dobe do dobe svoje lice. Njene najbližje n-loge in cilji se torej od dobe do dobe spreminjajo, gibanje sa-mo pa vstaja, se razvija in ra-ste." Njeno bistvo in končni cilj je pa vedno eden in isti.
"To je zakon življenja, da iz malega raste veliko. Tudi gi-banje naše mogočne K. S. K. Jednote je vzrastlo iz malen-kostnih začetkov — višek njen pa je še daleč. Toda moč nje-nega gibanja je v tem da raste! Tako je dorasla, da med nami stoji mogočna, velika podpor-na mati, ki svoje rojake širom Amerike varje in krije v ne-stroči pa tudi dušno kot naša katoliška mati. Zato čast tej materi K. S. K. J. Na njo mora biti vsak slovenski in slo-venska hčer ponosna in ji ob tej njeni 30 letnici z veselim srcem čestitati in ji zaklicati z celim srcem: Bog te živi v Tvojem delu ti naša velika pod-porna mati K. S. K. Jednota!
"Dober in previden gospodar ne gleda samo, da je danes sit, že jutri se pa ne zmeni. Dober gospodar misli več na jutri kot danes. To mora, ako mu je kaj za svoj napredek.
"Dragi rojaki Slovenci, naša dolžnost je tudi, da tudi mi gle-damo za našo mogočno K. S. K. Jednoto, da ne bo samo mo-gočna in napredna danes, pač pa tudi jutri, pojutrajšnjem, prihodnji teden, prihodnje leto in prihodnje stoletje!
"Pred par meseci je neki slovenski filozof pisal v nekem glasilu ter nam napovedoval smrt. Ta mladi doktor filozofije je začel na napačnem kon-cu. Svoje modrovanje je črpal iz statistike, zadnjih let. Rad priznam, da statistika katoli-ških društev in jednot zadnjih deset let ne kaže velikanskega napredka. Vzrok v tem je ta, ker smo katoličani do zadnjih časov spali, kakor kralj Mat-jaž pod svojo goro. Njegova statistika ne bo držala, ker ka-toliški Slovenci se probujajo iz svojega spanja — odšle bomo delali tudi mi.
(Dalje prihodnjic)

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Izdava vsako sredo

Lestaina Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota v Združenih državah Američkih.

Uradništvo in upravljalstvo: **CLEVELAND, OHIO.**
Telefon: Randolph 628.

Narodnina: **\$0.04**
Za članstvo: **\$1.00**
Za izposajanje: **\$2.00**

OFFICIAL ORGAN of the **GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION** of the **UNITED STATES OF AMERICA.**
Maintained by and in the interest of the Order. Issued every Wednesday.
OFFICE: 6117 St. Clair Ave. **CLEVELAND, OHIO.**
Telephone: Randolph 628.

REPARACIJE.

V Londonu se vrši te dni važna konferenca zavezniških držav v zadevi reparacije, ali vojne odškodnine, katero mora Nemčija plačati na podlagi verzalske pogodbe. Od te pogodbe je poteklo že pet let, toda Nemci so vedno odlašali in odlašali, ker so se jim dozdevale obveznosti prevelike. To pereče vprašanje so študirali najboljši strokovnjaki Evrope, a niso zamogli priti do pravega zaključka; šele nedavno se je amerškemu generalu Dawes (republiškemu podpredsedniškemu kandidatu), posrečilo sestaviti praktičen načrt o izplačilu reparacije, koji načrt so sami Nemci odobrili in tudi zavezniki.

Razne poizvedovalne komisije so ugotovile sedanjí ekonomski položaj Nemčije, ki je povsem povoljen; sestavilo se je načrt stabilizacije nemške valute, da se bo zamogla nemška trgovina zopet normalno razvijati, kar je za reparacijo glavni pogoj. Veščaki so izračunali, koliko dohodkov bo imela nemška država v prihodnjih letih in koliko stroškov in koliko odstotkov od čistega dobička se bo lahko vporabilo za vojno odškodnino. V glavnem ter v obče bodo zavezniški gledali na to, da se doseže vsestranska — povoljne zahteve in obveznosti.

Mnogi mislijo, da je svetovna vojna Nemčijo docela uničila v gospodarskem oziru, kar pa ni resnica. Nemčija je pred vojno vsled tega tako napredovala, ker je imela veliko trgovskih ladij in parnikov. Kdo bi si mislil, da bodo Nemci tekom 5 let po vojni s svojo trgovsko mornarico tako napredovali? V tem času so zgradili zopet toliko novih ladij za promet, da so dosegli že polovično število predvojne skupne tonaže, ali trgovskih ladij. Sleherno leto so zgradili za 500,000 tonaže, ali trikrat toliko kot zadnja tri leta pred vojno.

To ogromno trgovsko flotilo so Nemci zgradili v najbolj kritičnem času, ko so bile nemške papirnate marke na najnižjem kurzu ali skoro zastoj. Takoj zatem so jih poslali v službo in promet, da so donale dolarje in šterlinge. Vse velike nemške parobrodne družbe so že izplačale svoje medvojne dolgeve; važno je pri tem tudi dejstvo, da nemški mornar služí samo \$15 na mesec, med tem, ko služijo angleški in ameriški mornarji po \$50.

Ce je Nemčija v tako kratkem času industrijo te vrste izboljšala in spravila na tir, ji bo nedvomno tudi mogoče še panoge ostale industrije postaviti na normalno stališče. V nekaj letih bo Nemčija zopet na krmlju svetovne industrije. Na ta način bo premagani Nemčiji mogoče plačati vse vojne dolgeve, toda šele po preteku več let. Namen sedanje zavezniške konference v Londonu je, spraviti državno ladjo Nemčije v pravi tir, ki naj državo pripelje do zopetne narodne prosperitete in pomore zaveznikom do zahtevane vojne odškodnine, \$600,000,000 vsako leto.

Dokumenti za inozemce, prihajajoče v Združene Države.

Jugoslav Bureau Foreign Language Information Service.

Od 1. januarja, 1918 naprej, se je zahtevalo od vsakega inozemca, prihajajočega v Združene države, da ima potni list (passport), izdanega od njegove vlade in viziranega od ameriškega konzula. Z ozirom na novi priseljeniški zakon je sedaj predsednik Združenih držav izdal naredbo (Executive Order), ki spremeni te prejšnje predpise glede dokumentov, ki jih morajo imeti inozemci, ko pridejo v Združene države. Od priseljenecv, ki pridejo prvič, ali naj se vračajo iz obiska v starem kraju, ameriška vlada ne zahteva več, da morajo pokazati viziran potni list. Ako inozemska vlada zahteva tak potni list od svojega odhajajočega državljanca, je to pač njena stvar, ali ameriška vlada ga ne zahteva.

Predsednikova naredba zahteva sledede dokumente od prihajajočih inozemcev:

Priseljenci.
Toliko oni priseljenci, ki spadajo v kvoto, kolikor oni, ki so izvezti iz kvote, morajo ob svojem prihodu pokazati priseljeniški vizo, kakršno predpisuje novi priseljeniški zakon.

Od teh splošnega pravila so izvezti oni otroci priseljenecv, ki so se rodili potem, ko je bila priseljeniška viza izdana spremiljajočemu roditelju. Za te otroke ni treba nikakih dokumentov.

Nadaljna — jako važna izje-

ma velja glede inozemcev, ki so bili poprej zakonito pripuščeni v Združene države, so kasneje odploviali in se vračajo tekem šestih mesecev.

Ako ti tukaj nastanjeni inozemci niso odpotovali dalje, kot v Kanado, Newfoundland, St. Pierre in Miquelon, Bermuda, Mehiko in otoke centralne Amerike, vstevši oteeje Bahama in Velike Antile, ni treba da imajo ob svojem povratku nikakega dokumenta.

Ako pa so taki inozemci odpotovali v daljne dežele, morajo ob svojem povratku pokazati dokumente, zadostuje pa, da mesto priseljeniške vize pokažejo dovoljenje za povratek (permit), kakršno priseljeniška oblast izdaje v smislu novega priseljeniškega zakona.

Potniki, ki niso priseljeni.
Vsi oni, ki prihajajo v Združene države kot ne-priseljenci (non-immigrants), morajo ob svojem prihodu pokazati potni list (passport) ali enakovreden dokument, izdan od vlade one dežele, h kateri spadajo; ta dokument mora biti pravilno viziran od ameriškega konzula.

Kdor torej pride v Združene države začasno radi posla ali zabava, mora imeti viziran potni list.

Izvezti od te splošne zahtave so oni potniki, ki potujejo skenzi Združenih držav v drugo državo, kakor tudi potniki na ladjah, namenjeni v inozemstvo in ki se na poti ustavi v ameriški luki. Ti se amajo pod gotovimi predpisi začasno izkreati.

Za žano in otroke pod 16 let-

tom potnikov, ki niso priseljenci, ni treba posebnega potnega lista, ako so omenjeni v passpurtu moža oziroma očeta in je njihova fotografija prilepljena na tem dokumentu.

Državljeni Kanade in angleški, ki niso nastanjeni v njej in v drugih angleških posestvih severne in centralne Amerike, francoski državljani, nastanjeni v St. Pierre in Miquelon, kakor tudi državljani republik Mexico, Cuba, Haiti in San Domingo, smejo od tam priti začasno v Združene države, ne da bi se od njih zahteval kak dokument.

Mornarji, zaposleni na inozemskih ladjah, morajo biti navedeni v listi moštva, vizirani od ameriškega konzula. Ako bi mornar prišel v ameriško pristanišče, katerega ime ni vključeno v vizirano listo moštva, bi se mu ne dovolilo, da se začasno izkrea, razun vsled posebnega dovoljenja s strani državnega tajnika.

Inozemci, nastanjeni v Združenih državah, ki bi se podali na izlet s parnikom, ki odpluje iz ameriškega pristanišča, se dotika inozemskih pristanišč in se zopet povrne v ameriško luko, ne potrebujejo ob svojem povratku nikakih dokumentov.

Važna je tudi izjema, ki velja za one inozemce, ki sploh nimajo nikakega državljanstva, nadalje za one, ki za časa, ko prosí za vizo, se nahajajo izven mej svoje domovine in ki iz evnega ali drugega razloga niso v stanu preskrbeti si potni list s strani svoje vlade, kakor tudi za one, ki imajo potni list, izdan od vlade, katere Združene države ne priznavajo. Vsi ti potniki smejo priti v Združene države brez rednega potnega lista, ali s takim dokumentom, ki naj dokaže njihov izvir in identiteto; tak dokument mora biti viziran od ameriškega konzula.

VARNOSTNE SVETILKE ZA RUDARJE.

Jugoslav Bureau Foreign Language Information Service.

Namesto plameneče varnostne svetilke za razsvetljavo prorata, kjer rudar dela, se hitro razširja raba električnih svetilk. Kakor pravi poročilo federalnega urada, je sedaj v Združenih državah v rabi že kakih dvesto tisoč električnih svetilk, kakršne rudarji nosijo na kapi. Leta 1911 se je v bituminoznih premogovnikih Pennsylvanije, ki so tedaj pridelovali 35 odstot vsega premoga v Združenih državah, rabilo približno 45,000 plamenečih svetilk in nikakih električnih. Leta 1918 pa se je tam število plamenečih varnostnih svetilk znižalo na 17,000, dočim je število električnih svetilk znašalo skoraj 48,000.

Dasi je bil premog znan človeštvu že v davnih časih, najdeno prvo pomeno o njem v spisu starogrškega pisatelja Teofrata iz leta 371 pred Kristusom. Ali še le mnogo stoletij kasneje so začeli izkopavati premog; najstarejši zapiski v tem pogledu poročajo o izkopavanju premoga na angleškem okoli leta 1180 po Kristusovem rojstvu. Toda od tedaj je minulo 600 let, predno so za rudarje uvedli varnostno svetilko.

Najprej se je brezdvoma izkopaval le oni premog, ki je segel na površino zemlje, in so se zato delali ob dnevnih svetlobah. Ko je premogar bil izkopavi vrhni del, se je počasi "kopaval" v globino, dokler ni jama postala vedno bolj naprej v plast precej obsežna in nekoliko slična današnjim majhnim premogovnikom.

Niti približno se ne da doletiti doha, kdaj so prvič začeli rabiti svetilke ali lojeve sveče v rudnikih. Ali še predno so ljudje začeli izkopavati premog, so rabili v kovinskih rudnikih kakor varte umetne svetlobe. Neki Agricole je leta 1556 napisal rapravo o kovinskem rudarstvu in pri tem narisal si-

ke, ki predočujejo, kako se je rudarilo za njegovih časov. Ena izmed teh slik kaže rudarja, kakor nosi svetilko, očitno obstoječo iz stenja, namočenega v masti ali kakem olju. Isti način umetne razsvetljave se je bržkone prenesel tudi v premogovnike, ko so jih začeli obdelovati. Čim bolj so premogarji prodirali v zemljo, tem več plina je bilo v jami in zato tem več nevarnosti radi odprtega plamena njihove luči. Nezgod je bilo mnogo.

Predno so iznašli varnostno svetilko, je bilo izkopavanje premoga v plinovitih premogovnikih strašno nevarno posel. Razmere v premogovnikih začetkom devetnajstega stoletja so bile sploh usmiljenja vredne in zato ni čudno, da je tedaj mnogo ljudi istočasno delalo na tem, da se vpelje svetilka, ki naj obvaruje pred plinom.

Prvi model take varnostne svetilke je bil napravljen leta 1811. Sledili so drugi slični poskusi. Leta 1816 je bila na angleškem vpeljana prva varnostna svetilka, ki jo je izumil Sir Humphry Davy. Od tedaj — torej za več ko sto let — se rabijo v rudnikih plameneče varnostne svetilke.

Te svetilke se lahko rabijo v rudnikovi atmosferi, ki vsebuje razstreljivo zmes plina in zraka, in to brez velike nevarnosti eksplozije, dasi taka raba plameneče svetilke ne bi smela biti dovoljena. Nadalje te varnostne svetilke označujejo izurjenemu rudarju prisotnost plina že v količini, ki ni še nevarna, in s tem svrjajo pred nastopom nevarnosti. Končno, plameneče svetilke ne gorijo v atmosferi, ki ima malo kisika, in zato, ako slabo brijajo ali se gasijo, je to znak za rudarja, da je čas, da se umakne na varno.

Plameneče varnostne svetilke se še vedno rabijo v Združenih državah v precejšnjem obsegu za splošno razsvetljavo in še bolj za odkrivanje plina. Mnoge premogarske države predpisujejo, da mora "fire boss" rabiti te svetilke v plinovitih premogovnikih in zakonit mnogih držav predpisujejo, da določeno število teh svetilk mora biti na razpolago za slučaj nujnosti.

SPOMENIK SV. FRANČISKU ASIŠKEMU.

V Milanu, tem centru italijanske industrije, se je osnoval odbor z namenom, da postavi na enem glavnih mestnih trgov — piazza Risorgimento — spomenik sv. Frančisku Asiškemu. Misel, ki vodi odbor je, da ta svetnik, ki je bil "prijetelj narave in ženin uboštva," opominja prebivalstvo modernega velenesta, ki je s svojimi mislimi zakopano samo v delu, zaslužku in uživanju, kako so mu potrebni mir, resnoba in duševni odih.

Papež Pij XI., ki pozna tako dobro Milan, je pisal odboru:

"Mila podoba asiškega reveža v srcu lombardske prestolice, kjer se dela z mrzlično strastvenostjo in kjer je potek materialnega življenja našega naroda najbolj intenziven, bo gotovo najjači afirmacija duha nad materijo, večnosti nad časnostjo; ona bo v vrtinco zemeljskega življenja mogočen opomin; klicala bo ljudstvo, da se zave onih najvišjih vrednot, brez katerih je vse prazna nestalnost in boj strasti, in v katerih vrednotah samo je ravnovesje, harmonija, mir."

Poziv odbora je našel odmeva v vseh slojih meščanstva. Ta originalna ideja je namah prešla in prevzela vse prebivalstvo. Odegnati se ji niso mogli niti oni krogi, ki imajo najmanj smisla za transcendentne stvari, ker je vse njih misljenje in delovanje usmerjeno samo na dobiček, spekulacijo, trgovanje — namreč banke, velika industrija in trgovina. In ravno od teh krogov prihajajo odboru ne le obilni denarni prispevki, ampak tudi izrazi soglašanja z idejo. K milanskiemu kardinalu Tosiju je prišel industrijalec, ki je hotel sam pokriti vse stroške spomenika, ki so preračunjeni na en milijon lir. Kardinal pa je ponudbo odbil, ker hoče nabrati potrebno svoto s prispevki najsiirših ljudskih krogov.

KATASTRIFALEN ORKAN V LOGAŠKI KOTLINI.
Iz Logatca poročajo bolj obširno o katastrofalnem divjanju snega orkana, ki je divjal po logaški kotlini v ponedeljek dne 7. julija okoli 8. zvečer. Nad logaško kotlino se je mahoma stemnilo. Nastala je prava tema. Črni oblaki so prepregli vso kotlinino in bogate gozdove. Pridrvel je silen vihar, ki sta ga spremljala grom in blisk. Usul se je takoj najpreje gost dež in nato ogromna toča, ki je povsod pobila vse poljske pridelke. Orkan je trajal samo deset do petnajst minut. Ta čas pa je povsod povzročil velikansko škodo na polju, na poslopijih in v gozdovih. Orkan se je vil od Gornjega Logatca proti Kalcem in Martinjemu hribu. Povsod, kar je objel, je orkan, ki je bil sličen velikanskemu vodenemu steburu ali morskemu valu, vse izruval in popolnoma uničil. Največjo škodo je napravil okoli Martinjega hriba. Tu je vihar porušil sedem novih kozolcev, ki so imeli podstavke betonirane. Po gozdovih je sedaj opažati strašno sled tega viharja. Koder je valovil, povsod je napravljena široka pot, kjer vse drevje leži na tleh. Na polju je vihar napravil neprecenljivo škodo ter je prebivalcem uničil skoraj vse poljske pridelke. Vse žito, fišol, koruza in krompir so uničeni. Krompir je do 75 odstotkov pokončan, ravnokotki tudi ostali pridelki. Prebivalstvo je vsled tega zelo ubupano in pričakuje, da prikoči država na pomoč. Najbolj strahovito pa je bilo divjanje orkana po gozdovih. Orkan je tu poruval nad 90 odstotkov smrek in drugega drevja. Uničenih je popolnoma do 30 oravov gozda. Po splošni cenitvi je orkan izruval in pokončal od 80 do 90 tisoč kubičnih čevljev dobrega lesa. Orkan je porušil oziroma poškodoval več kmetskih hiš. Županstvo je uvedlo pomožno akcijo in je pričakovati, da bo na intervencijo okrajnega glavarstva prišla komisija, ki bo ocenila ogromno, več milijonov znašajočo škodo.

Zetev in zaposlenost.

Poljedelski oddelek federalne posredovalnice za delo poroča, da je pšenična žetev v Oklahomi in Texasu v glavnem končala. Dobilo se je zadosti delavcev za uspešno spravljanje žetve. Pšenična polja v Kansasu so letos rabila več delavcev kot kdaj poprej.

Prevažanje ljudi k pšeničnim poljem je bilo znatno olajšano vsled znižanih voznin na železnicah. To dejstvo je precej pomagalo, da se je rešila letina pšenice v skrajni severozapadni okrajih Oklahome.

Iz šestnajstih okrajev centralnega Kansasa, ki predstavljajo tri milijone akrov, kjer pšenica dozori istočasno, so privili nujni klici za pomoč; potrebovali so mnogo tisoč žanjcev in dobili so jih.

Da se izvrši žetev 14 milijonov akrov pšenice v Texasu, Oklahomi in Kansasu, je bilo treba najeti 60,000 delavcev izven teh držav.

Za temi državami prihaja na vrsto Nebraska, kjer se žetev sedaj vrši. Spacialni agentje poljedelarskega oddelka federalne posredovalnice (U. S. Employment Service), so nastanjeni po raznih mestih te države. Glavni stan je v Omahi na Court House.

Po žetvi v Nebraski pride kot

Prvič na vrsto država South Dakota, kjer se bo potrebovalo mnogo tisoč poljedelskih delavcev.

Štiri leta v ruskem ujetništvu.
Pisec Josip Grdina, West Park, Ohio.

NA POVRATKU V STARO DOMOVINO.
(Nadaljevanje)

Izvrstna ideja. Pred Schwarzembergovim in Radeckijevim spomenikom. V ruskem lagerju. Pri fotografu.
Ko sva z onim Primorcem delala raznovrstne načrte, na kak način bi se dalo dospeti v domovino na najbolj varen način, mi je šnila v misel v glavo, da izdaja španski konzul na Dunaju potne liste Rusom, ki ne žele nazaj v Rusijo. Tako nama je večerj povedala ona uradnica v ruskem lagerju. S tem potnim listom potem lahko svobodno ostanemo na ozemlju bivše Avstro-Ogrske, ter si lahko poiščemo primerno delo, kjer hočemo. Izvrstna ideja! Vzemiva tak potni list pri španskem konzulatu; rusko znava, le spričevala, oziroma rusko uradno listino bo težko dobiti. Ej, no, pa tudi to se bo dobilo za denar. Ako se nama posreči dobiti potni list od španskega konzula, da se kjerkoli že izkaževa kot Rusa, potem bo vse dobro. Človek mora biti na takem potovanju zelo prebrisan: danes sva Jugoslavana, jutri pa Rusa; to nič ne de, samo da dospeva neovirano domov.

Tako sva ukrepala, ko sva hodila po mestu ter dospela na Schwarzenbergovo ulico, kjer se nahajajo njegovi veliki bronasti spomeniki. Stopiva bliže, da si to znamenitost ogledava. Schwarzembergov opravljen kot avstrijski maršal sedi na dirajočem konju; v rokah vihti sabljo; v resnici prav pestra slika. Knez Schwarzembergov je znamenit izpade krvave bitke pri Lipskem, kjer se je kot vrhovni poveljnik zavezniške armade Avstrijev, Rusov in Prusov, zgrabil z močnim Napoleonom dne 16. oktobra, 1813 v bitki, ki je odločila usodo Napoleona. Dne 31. marca, 1814, ko je zavezniška armada korakala v premagani Pariz, jahali so na čelu armade: knez Schwarzembergov, ruski car Aleksander I. in pruski kralj Friderik Viljem. Od tod je Schwarzembergov tako znan v svetovni zgodovini.

Ko sva si ogledala ta spomenik, sva jo mahnila naprej, kjer sva si na nekem drugem kraju ogledala spomenik Radeckija. Kdo še ni čul o tem maršalu? Spominjam se še kako sem kot majhen fantič z zanimanjem poslušal starega moža, Radeckijevega veterana, prosečega miloščino, ki je vaelej prenočeval pri nas, ko ga je pot nanesla v nako vas. Mož je imel leseno nogo, pa zlato kalajno, koje je dobil za hrabrost v bitki pri Novari na Laškem. Pravil je o bitkah pri Novari, Taljamentu in Kustoci, ter je hvalil Radeckija, kako je klesal polentanje. No, takega Radeckija bi bilo danes treba novi Jugoslaviji, da bi pogljal pošrešne Italijane s Krasko in Primorskem; v to bojno vrsto bi tudi jaz precej stopil. Tako sem si mislil, ko sem ogledoval bronast spomenik očeta Radeckija, sedečega na konju v maršalski opravi. Ta mož je bil v resnici eden izmed najboljših avstrijskih vojskovedov, rodom Čeh, ki je prizadejal Lahom veliko hudoga, Avstriji pa dobrega; toda — vse mine! Danes je pa Avstrija razkosana; Italijan ji je odtrgal velik kos ozemlja. Slava avstrijskih poveljnikov je otemnela; vseno pa čast, komur časti!

Pa naj neham o spomenikih na Dunaju; ako bi hotel človek vse opisati, bi vzelo preveč časa in prostora, kajti na Dunaju je dosti spomenikov iz prejšnje avstrijske slavne dobe.

Zamišljeno sva stopala s tovaršem po mestu ter ogledovala to in ono; pri tem sva pa delala načrte o domovini, kako bi bilo boljše stvar ukreniti in kako dobiti pri španskem konzulu potni list, da se z njim vsepovsod lahko izkaževa kot Rusa. Ti ukrepi sicer niso tako hvale vredni, in morda nama bi kdo očital, da hočeva s tem goljufati javnost; toda midva sva si hotela s tem le pomagati iz zagate, da ne prideva morda zopet v kake klešče. Saj sem moral že dosti hudoga prestati, sem si mislil — toliko časa na Ruskem, potem pa tako naporno potovanje, in zdaj pa pridem v italijanske klešče, ali morda celo v vojno nad lastne brate? Ne, tega pa že ne! Za domovino da, vedno, toda, da bi me kdo drugi izkorisčeval, da bi zopet komu drugemu hlapčeval — tega pa že ne! Dosti tlake sem že napravil! Svoboda, katero sem dosegel sam z odgovornostjo lastnega življenja, to svobodo imam pravico tudi braniti. Bog je dal človeku tudi pamet zato, da jo rabi. Menda ne bo to taka pregreha, če poskusiva dobiti dokumente kot Rusa? Stvar bova rabila samo v najbolj nujnem slučaju, ne pa za kake nepoštene namene.

Tako sem razmišljal, enako tudi moj tovariš Primorec. On je bil že itak obsojen pod Italijana, dočim sem bil jaz glede tega v dmovih; je li pri nas Italijan ali ni. Glavna stvar je sedaj, da ta načrt izpeljava in dobiva potni list pri španskem konzulatu.

Proti večeru sva šla zopet v ruski lager glede prenočevanja, a želo se nama je ondi bolj prikladno kot pa v jugoslovanskem lagerju, posebno radi izpeljave najunega načrta. V baraki ruskega lagerja sva našla precej Rusov došlih iz raznih strani ki so čakali na odpravo s transportom v Rusijo. Nekaj izmed teh se je izrazilo, da pri sedanjih razmerah v domovini ne grede v Rusijo, ampak se obrnejo na španskega konzula za potrebne listine potni list), s katerim lahko ostanemo svobodno na ozemlju bivše Avstro-Ogrske.

Midva pojdeva tudi k španskemu konzulu — sva razložila nato Rusom, ter se jim pridruživla. Dobro, pojdemo pa skupaj, — so nam veleli dotični. Nato smo se prav po domače razgovarjali med seboj, kdaj pojdemo na konzulat, itd. Končen sklep je bil, da pojdemo jutri, toda prej se moramo dati slikati za legitimacijo na potnem listu in vsakdo mora vzeti s seboj izkazilo ruskega državljanstva; brez teh dveh stvari ne izda španski konzul potnega lista. Midva s Primorcem sicer tega nisva imela, toda sva si stvar kmalu oskrbelo od Rusov; jaz sem dobil tak dokument od nekega Rusa za osem kron. S tem sva bila torej sigurna, da izvedeva načrt pri dobavi onega potnega lista.

Drugo jutro smo se šli slikati k fotografu Eisvoglu na Ausstellung cesti, nedaleč od ruskega lagerja. Fotograf nam predložil ceno: 6 slik 5 kron; v pol ure bodo slike gotove, naredil nam bo takozvane brzosliske, toda naročila za manj kot 6 jih ne sprejme. Dobro, vzamemo jih — saj črna ni tako visoka v tej draginji — smo si malo uredili lase, ter drug za drugim stopali pred slikarja; kmalu je bilo vse v redu, in po preteku pol ure smo imeli slike v rokah; seveda prvovrstne niso bile, toda dobre za silo. Zdaj pa pojdlmo k španskemu konzulatu. Kjer je bilo do tja precej daleč, smo vzeli počestno železnico.

(Konec prihodnjic)

ANGELČEK

LITTLE ANGEL

GLASILO MLADINSKEGA ODDJELA K. S. K. JEDNOTE
Izhaja vsako prvo sredo v mesecu.
Naslov uredništva "Angelčka": Rev. Luka Gladek, 395 So. 2nd St. Steelton, Pa.

OFFICIAL ORGAN of the JUVENILE DEPT. of K. S. K. J. (G. C. S. U.)
Issued every first Wednesday in the Month.
Editor's Address: Rev. Lukas Gladek, 395 So. 2nd St. Steelton, Pa.

IMENA ČLANOV IN ČLANIC PRIETOPLIH V MLADINSKI ODDJELU K. S. K. JEDNOTE MESECA JUNIJA, 1924.

K društvu sv. Stefana, št. 1, Chicago, Ill., 10669 Christ Zivaljeh, 10670 Elmer Potokar, 10671 Lillian Pavlin, 10672 Anna Kolar, 10673 Raymond Salmich, 10674 Dorothy Salmich, 10675 Lucy Majcen, 10676 Mary Majcen.

K društvu sv. Jožefa, št. 2, Joliet, Ill., 10555 Frances M. Govednik.

K društvu sv. Stefana, št. 1, La Salle, Ill., 10556 Agnes Kozar.

K društvu sv. Roka, št. 15, Pittsburgh, Pa., 10634 Frances Sumic, 10635 Amalija Sumic, 10636 Johana Jakša, 10637 Edith Jakša, 10638 Wilma Jakša, 10639 Margaret Jakša, 10640 Dolores Jakša, 10641 Frank J. Curl, 10642 Johanna M. Curl, 10643 Agnes M. Curl, 10644 Agnes A. Verbanec.

K društvu sv. Franciska Saleškega, št. 29, Joliet, Ill., 10677 Martin Pazdrecht, 10678 Dorothy M. Jakich, 10679 Joseph Laurich, 10680 Edward Laurich.

K društvu sv. Alojzija, št. 42, Stelton, Pa., 10550 Anna Zopurt, 10558 Mary Zopurt, 10559 Barbara Zopurt, 10560 Steve Zopurt, 10561 Joseph Vojda, 10562 Frank Vojda, 10563 Anton Vojda, 10564 Miko Starašinič, 10565 Steve Vojda, 10591 Steve Kampljen, 10592 Ethel Varga, 10593 Ludwick Grabar, 10594 Mary Grabar, 10595 Margareta Bukovec, 10596 Mary Bukovec, 10597 Julia Kocar, 10598 Aranka Kocar, 10681 Anna Kičko, 10682 Anna Cernugelj, 10683 Theresa Gersich, 10684 Anthony E. Zlogar, 10685 Isabel Zlogar, 10686 Frank Sukle, 10687 Margaret Kuzma, 10691 William Kuzma, 10692 Alojzij Kostelec, 10693 Catherine Zlogar, 10694 Louis Varga, 10695 Anna Zlogar, 10696 Mary Zlogar, 10697 Wilhelmina Zlogar, 10698 Martin Zlogar, 10699 Helen Varga, 10700 Mary Varga, 10701 Anna Dominko, 10688 Louis Kuzma, 10689 Steve Kuzma, 10690 Charles Kuzma.

K društvu Marije Sedem Zalogosti, št. 50, Pittsburgh, Pa., 10725 Anna Delale, 10726 Frances Ostronich.

K društvu sv. Jožefa, št. 53, Waukegan, Ill., 10702 William Drassler.

K društvu sv. Jožefa, št. 56, Leadville, Colo., 10645 Rose Adamič, 10646 Mary Pezdirc, 10647 Rudolph Pezdirc, 10648 Agnes Pezdirc, 10649 Anna Pezdirc, 10650 Louis Pezdirc, 10651 Frances Pezdirc, 10652 John Šuštersich, 10653 Matthew Šuštersich, 10654 Eva Clune, 10655 Joseph Clune, 10656 Frank Clune, 10657 Angela Clune, 10658 Josephine Clune.

K društvu sv. Mihaela, št. 51, Youngstown, O., 10632 Josephine Grdenic, 10659 Joseph Grdenic, 10660 Joseph Sultan, 10661 Michael Mavračič.

K društvu sv. Lovrenca, št. 63, Cleveland, O., 10553 Mary Meserko, 10554 August Meserko.

K društvu Marije Čistoga Spočetja, št. 85, Lorain, O., 10599 Magdalena Urbas, 10600 Helen Urbas.

K društvu Marije Čistoga Spočetja, št. 104, Pueblo, Colo., 10601 Alexander Roic, 10602 Mary Bostjančič, 10603 Frances Bostjančič, 10604 Mary

Tekavec, 10605 Albert Težak, 10606 Anna Strus, 10607 Ethel Težak, 10608 John Težak, 10609 Elsie Težak, 10610 Mary Težak, 10611 John Roic, 10612 Rose Tekavec, 10613 Anna Bostjančič, 10614 Hilda Muhic, K društvu sv. Genovefe, št. 108, Joliet, Ill., 10727 Victor Gašparac.

K društvu sv. Družine, št. 109, Aliquippa, Pa., 10615 John Rupnik, 10616 Vinko Kamnikar.

K društvu sv. Ane, št. 123, Bridgeport, O., 10662 Agnes Simončič, 10663 Mary Simončič.

K društvu sv. Ane, št. 127, Waukegan, Ill., 10703 John Končan, 10704 William Končan, 10705 Sylvia Končan, 10706 Phyllis Končan.

K društvu sv. Družine, št. 136, Willard, Wis., 10728 Frank Jeras, 10729 Jožefa Perovšek, 10730 Frank Artach, 10731 Ludwick Artach, 10732 Frank Lunka, 10733 John Dolenc, 10734 Frank Bajuk, 10735 Frances Dolenc, 10736 Rose Morgal, 10737 Anna Dolenc, 10738 Jennie Dolenc, 10739 Martin Merelak, 10740 Mary Dolenc, 10741 Angela Dolenc, 10742 Rudolph T. Volk, 10743 Joseph Volk, 10744 Joseph Morgal, 10745 Martin Petkovšek, 10746 Frank Petkovšek.

K društvu sv. Cirila in Metoda, št. 144, Sheboygan, Wis., 10539 Rudolph Rosenstein, 10540 Anton Rosenstein, 10541 Veronica Rosenstein, 10542 Mary Rosenstein, 10543 Antonia Retelj, 10544 Josephine Margole, 10545 Joseph Margole, 10546 Angelina Margole, 10547 Louis Sircel, 10548 John Sircel, 10549 Carl Sircel, 10550 Angelica Sircel, 10551 Ciril Sircel, 10552 Henry Udovich, 10553 Herman Udovich, 10554 Anton Udovich, 10555 Mary Udovich, 10556 Virginia M. Grandlič.

K društvu sv. Valentina, št. 145, Beaver Falls, Pa., 10622 Esther Kirklec, 10623 Beatrice Kirklec, 10624 Genevieve Kirklec, 10664 Dorothy Moravec, 10665 Vincent Moravec.

K društvu sv. Jožefa, št. 146, Cleveland, O., 10566 Edward Perko, 10567 Mary Perko, 10568 Josephine Lekan, 10569 Frank Urbančič, 10570 Joseph Urbančič, 10571 Dorothy Strekal, 10572 Michael Turk, 10573 Agnes Perko, 10574 Dorothy Barle, 10575 Joseph Zajec, 10576 Jennie Zajec.

K društvu sv. Jožefa, št. 148, Bridgeport, Conn., 10625 Stefan Pučka.

K društvu sv. Ane, št. 150, Cleveland, O., 10577 Amalija Česek, 10578 Frances Česek, 10579 Mary Česek, 10580 Anton Česek, 10581 Julia Česek, 10582 John Česek, 10583 Rose Česek, 10584 Anna Urbančič, 10585 Josephine Urbančič, 10586 Josephine Tomšič, 10587 Jennie Šuštaršič, 10588 Antonia Sraj, 10589 Anna Marinčič, 10590 Mary Magdaline Skrl.

K društvu sv. Jeronima, št. 153, Caponsburg, Pa., 10626 John Gruden, 10627 Caroline Urbančič, 10628 William Krahnan, 10629 Zora Bunčič, 10630 Peter Bunčič, 10631 Paul Bunčič, 10707 Frank Samsa.

K društvu Kraljice Majnika, št. 157, Sheboygan, Wis., 10708 Mary Jenko, 10709 Angela Jerale, 10710 Anna Jerale, 10711 Edward Jerale, 10712 Josephine Barbuch, 10713 Gabriela Barbuch, 10714 Anna Falle, 10715

Antonia Hren, 10716 Elizabeth Kerzich, 10717 Joseph Kerzich, 10718 Mary Kerzich, 10719 Elizabeth Juriček, 10747 Mary Markec, 10748 Rafaela Markec, 10749 Albina Markec, 10750 Angela Markec, 10751 Jožefa Markec, 10752 John Markec.

K društvu Marije Magdalene, št. 162, Cleveland, O., 10552 Sophie Pakič.

K društvu sv. Mihaela, št. 163, Pittsburgh, Pa., 10720 Rose Svetič, 10721 John Svetič, 10722 Frank Svetič, 10723 John Ratakaj, 10724 Victor Novosel.

K društvu Marije Pomočnice, Kristjanov, št. 165, West Allis, Wis., 10633 Mary Bashel.

K društvu sv. Elizabete, št. 171, New Duluth, Minn., 10753 Mary Erjavec, 10754 John Erjavec, 10755 Frank Erjavec.

K društvu Presvetega Srca Jezusovega, št. 172, West Park, O., 10666 Anton Zarnik, 10667 Michael Zarnik, 10668 Angela Zarnik.

JOSIP ZALAR, gl. tajnik. Joliet, Ill., 17. julija, 1924.

BOGUMIL GORENJKO:

MATERINA POVEST.

Stara je že povest, vendar vedno nova; pravili so mi jo mati v lepih mladih dneh:

V boj je moral fantič mlad daleč v kraje tuje, da za vero, da za dom, da za carja se vojskuje.

Mamica jokala je: težko bilo je, hudo je v boj poslati v tuji kraj drago dete svoje.

Pa obesila za vrat srebrno mu je svetinjo, da peljala Mati bi sveta ga v tujino:

"To edini moj spomin za te je, o dete; to pozdrav je moj edin: Materne ne zabi svete!"

In na vojsko šel je sin — toda glejte čudo: koliko jih je s krvjo napojilo tujo grudo!

Ali njega strel zadel v sveto je svetinjo, in vesel se vrnil je k majki v domovino.

POLDRUGI MARTIN.

Na to roko, na ono plat leži vas, tam je živela žena, ki je imela edinega sina, Martina po imenu. In je bila slepa od same ljubezni in je mislila in govorila: "Moj sinek, ta ima glavo na pravem toporišču, ta je pameten skoraj za dva, za poldruga pa gotovo." Pa so mu ljudje obesili ime "Poldrugi Martin" in se ga je ime prijelo.

Poldrugi Martin je dorasel pod vrh pa je bila nedelja in je šla mati v cerkev in predno je šla, je postavila zelje in naročila sinu: "Sinek Martinek, jaz grem k sveti maši, ti pa le po čuvaj hišo in ko bo čas, zabeli zelje, da ga bova jedla, ko pridem domov!"

Mati k maši, Poldrugi Martin pa pod streho, tam je v dimu visela slanina. Ročno jo je snel in je hitel in rezal, da je vso slanino zrezal na drobne kosce. Zrezano je dal v pehar in jo nesel na zelnik in jo preudarno in pravično razdelil po zelnatih glavah, na vsako glavo en kos.

Mati pride domov in vpraša: "Sinek Martinek, ali si zabelil zelje?"

Poldrugi Martin: "Sem ga." Mati vzame zelje iz peči in ga strese v skledo, pa vidi, da ni zabljen. Začudi se in vpraša: "Sinek Martinek, kje si zabelil in kako?"

Pa ji je tekel kazat na zelnik, kje je zabela, pa je bilo že prepozno, ker je baš odletela zadnja kavka z zadnjim kosom v kljunu. Kaj sta hotela — južinala sta nezabeljeno zelje.

Drugo nedeljo je mati postavila juho in predno je šla v cerkev, je naročila sinu: "Sinek Martinek, jaz grem v cerkev, ti pa pazi, da juha ne skipi! Če bi kipeła, pridi kar meni pravit, da ti ne bo izpodletelo kakor zadnjič!"

Mati v cerkev, Poldrugi Martin pa je doma stražil juho. Prične juha kipeči in Poldrugi Martin v dir in po mater. Pa je butnil v cerkvene duri z nosom in z roko hkrati in se s praga zadrli proti oltarju: "Mater je bilo sram, pa ko je domov prišla, ga je lepo podučila: "Sinek Martinek, ti bi moral nalahko priti k mene in mi tiho povedati na uho! Ni treba, da koj vsa fara izve, kaj je pri nas v loncu."

Tretjo nedeljo je postavila krompir in je rekla: "Sinek Martinek, zdaj grem v cerkev; če bo kipeło, nič ne de, ni treba hoditi pome, le da mi paziš na ogenj."

Mati v cerkev, Poldrugi Martin pa je varoval dom. Sedel je v kuhinji in gledal v živi plamen pa je zmaljal glavo in rekel: "Kako naj pazim na ogenj, ko mi spak šviga v dimnik. Najbolj bo varno, v posteljo ga dam in ga dobro odenem: tam mi ne bo uhajal."

Storil je tako in lepo čedno znosil goreča polena v posteljo. Pa še predno jih je odel, se je vnela slama in vsa hiša je bila v ognju.

"Na!" je rekel, "hiša gori, pa bodo še šlape zgorele materi, če jih koj ne spravijo v kraj."

Hitro je stopil v cerkev, tiho se je preiril skozi ljudi in do matere in ji zašepetal na uho: "Mati, šlape vam bodo zgorele." Mati ga ni razumela, pa so še drugi ljudje kričali: "Gori, gori!" in ko je prihitela domov, je našla le še pogorišče.

Zdaj sta bila brez strehe in mati je rekla: "Sinek Martinek, idi okoli dobrih ljudi, vse kar ti dajo, nama pride prav!" Špekla mu je pogacila in šel je prosit.

V prvi vasi se je zgledil pri šiviljah in se je ženakam čuda smilil, kar razjokale so se od samega smehu in so mu podarile celo iglo.

"Dobra bo," je rekel Poldrugi Martin, "koj jo nesem materi."

Pred njim je s parom konj soved peljal slamo pa si je mislil Poldrugi Martin: "Kaj bi pešal pod iglo, konja ji bosta lažje kos kakor jaz!" Pa jo je vteknil v slamo.

Pride do doma, rad bi vzjel iglo iz slame, pa je ni več našel; privekal je k materi. Mati ga je potolažila in podučila: "Drugič če kaj takega dobiš, deni za klobuk."

Spet se je spravil na pot pa dobi pri kmetu plušno železo. Poldrugi Martin, bistra glava, ni pozabil materinih besedi, vtikal si je težki dar za klobuk, pa mu je plušno železo padlo iz rok in na nogu in mu skoraj odsekalo peto. S krvavimi sto-

pinjami je švopal domov.

Mati mu je rekla: "Joj, moj sinek Martinek, moj ubožec, moj siromak, za sabo bi bil vlekel šelezo, za sabo!"

Spet je šel prosit, priprosil je je kos mesa. Navezal ga je na trak in ga vlekel za sabo, kakor mu je velela mati, vlekel ga skoz pesek in prah.

Mati je rekla: "Bog te je dal! V žep bi ga bil spravil!"

Poldrugi Martin je odgovoril: "Bog vas! Poprej bi bili povedali!" In ko so mu drugo pot v krčmi porinili polič vina, si ga je vlijil v žep.

Vesel je prišel domov. "Mati, polič vina sem prinesel!"

"Kje ga imaš?"

"V žepu!" — In je imel hladnico mokro in v škornju lužo.

"O sinek Martinek," je rekla mati, "v steklenici bi ga bil prinesel!"

Spet je šel in je v bogajme dobil dva vatla domačega platna. Pa ga je razrezal na drobne kosce in jih zmalil v steklenico.

"Nak," je rekla mati, "zame si premoder, naj katera druga poizkusi s tabo: oženi se!"

Poldrugi Martin je zmeraj rad ubogal, tudi to pot se ni branil, le vprašal je, kako bi naredil, da se oženi.

"E," je rekla mati, "v cerkev pojdi, tam je dosti deklet, pa malo oči okrog sebe zaženi! Na kateri ti obviše, tisto vzemi!"

Poldrugi Martin je ročno stopil k mesarju in si kupil volovskih oči; potem je šel v cerkev in jih vrvel okrog sebe. Pa je zadel svetnico v oltarju, zvrnila se je nanj in ga trdo po-božala po betici.

Privekal je k materi in ji pokazal buško: "Nikarte mati, ne bom se ženil, preveč boli!"

In je Poldrugi Martin do današnjega dne ostal kar tako in ga katera še lahko dobi. Korajšo, dekleta!

LOVCA IN MEDVED.

Dva loveca sta šla na medvedji lov. Ker sta že več dni stanovala v bližnji gostilni, od koder sta hodila na lov v gozd, ju je gostilničar opomnil na plačilo. Obljubila sta mu, da mu bosta plačala s kožo prvega medveda, ki ga ubijeta. Nekega dne se res prikažeta dva medveda, ki sta se odlikovala posebno po svoji velikosti. Lovca se pripravita na strel; toda v tem trenutku sta medvede tako grozno zatulila, da se lovca prestrašita in ne mislita več na strel, temveč kako bi se rešila. Prvi lovec vrže puško od sebe in spleza na bližnje drevje; tudi drugi bi bil listo storil, a ni imel več časa, ker sta bila medveda že preblizu. Vrgel se je tedaj hitro na tla in se delal mrtvega, kajti ti siljal je nekoč, da se medved mrtvecev ne dotakne. Ko sta se mu medveda približala, sta ga vohala po ustih, nosu in ušesih, ga celo obrnila, sta godrnjala in potem zopet odšla. Ko sta bila medveda še dovolj oddaljena, je na drevesu čepel lovec splezal zopet na tla in lovec se začeta smejati. Prvi pravi: "Povej mi vendar, dragi prijatelj, kaj ti je medved pravil tako skrivnostno na uho?"

Lovec mu odgovori: "Rekel mi je, da ne smeš medvedove kože prej prodati, dokler sveriš nisi ubil!"

Kateri človek naprej gleda, a nazaj vidi?

MIHATOV:

IZGUBLJENA MLADOST — IZGUBLJENO ŽIVLJENJE.

(Odlomek iz "Mojih mladostnih spominov")

Kadar se spomnim na prelepe dneve meseca maja, 1912, ki sem jih preživel v Monakovem, središču Bavarske, v družbi 20 visokošolskih tovarišev, mi vselej stopi pred oči mož, ki mu velja zgornji naslov.

Ko opazujem v vestibulu kraljeve knjižnice veličastne freske, me kakor iz sanj vzdrami na pol glasan, skoraj boječ nagovor:

"Unde venis? Quid admiraris, reverende?" (Odkod prihajaš? Kaj občuduješ, častiti?)

Začuden gledam pred sabo neznanca. Bil je to mož srednje rasti. Usodepolno zgodovino razoranih lic je nekoliko zakrivala mršava brada, ki si jo je zdaj za zdaj pogladil in se vsakokrat z globokim vzdihom boječe nasmehnil, kakor da bi se sramoval svoje preproste obleke.

Njegove skrivne želje je bilo lahko uginiti. Ko sem odšel /nedolgovani milodar, mi je začel razgrinjati svojo preteklost. Reče je poizkušal svojo srečo kot bogoslovec, medicinec in jurist ter postal po dovršenih pravnih naukih — cestni pometać, znan po celem Monakovem. Dan na dan zahaja vhod dvorne knjižnice, pripoveduje tujcem pogreške svoje mladosti in jih razvedruje s citiranjem grških in latinskih spisnikov.

Komu bi se ne zasmililo to zakopano življenje. Spomnil sem se tedaj podobnega slučaja, ki sem ga bil doživel pred tremi leti v Kotoru. Šel sem dalje proti mestnemu parku. Starec mi je nekaj časa sledil. Morda se je čudil, da sem se tako na kratko poslovil od njega, akademično izobraženega moža, ali pa mi je hotel zopet in zopet zatrditi, da je vse gola resnica, kar mi je pripovedoval; v enomer je ponavljal odstavke iz Odiseje, Virgila in Ovida, Aurea prima ... Bila je zlata doba nekoč ... Ali je njemu sploh kdaj svetila? Izgubljena mladost — izgubljeno življenje!

ZVESTI PES.

Danes päenični klas po svoji dolžini ne presega jezika, ki v vročini visi letečemu psu iz gobca. Nekdaj v starih, starih časih je bilo to sveda čisto drugače. Tedaj je bilo pač še lepo na svetu. Človek ni poznal truda, ne dela in ne trpljenja. Ni se mu bilo treba v potu svojega obraza truditi za vsakdanji kruh, kajti zemlja je bila silno rodovitna in je sama nudila človeku vse, česar si je le mogel želeti. Posebno obilo je rodilo žito in zlasti pšenica, ki je imela tako dolgo klasje, da se je začelo precjati pri korenini nad zemljo in zavzemalo vse steblo.

V tem izobilju so ljudje postali prevzetni ter so v svoji občestnosti pozabili na Boga. Zašli so na kriva pota in se niso več menili za Stvarnika. Tedaj se je Bog razjezil in sklenil knamovati človeka. Ovezl je zemlji rodovitnost in človek je začel trpeti. Neprestano je moral obdelovati zemljo, pa ni niti njegov trud mu prinesel pomoči. Žito ni imelo nič več klasja in sedeži so se posušili, predno so bili godni za žitva-

nje. Tedaj je nastala strašna stiska in lakota po vsem svetu.

V tem hudem pomanjkanju je človek znal svojo zmoto in je hotel prositi Boga odpuščanja, toda Bog ga ni pustil k sebi in ga ni hotel poslušati. Človek je premisljeval na vse strani, kako bi si pomagal. Pošiljal je pred božji prestol živali za živali, toda nobena ni opravila ničesar. Nazadnje se je domislil človek še psa, svojega zvestoga spremljevalca, in je poslal njega na to težko pot.

Pes je hodil in dirjal noč in dan, sedem dni in sedem noči, dokler ni nazadnje ves utrujen in obnemogel priletel naravnost pred božji prestol. Neznansko mu je bilo vroče, ko je stopil pred Stvarnika in ga prosil, naj se vendar usmili človeka.

Ko je Bog videl, kako je pes upehan in zmučen in kako mu visi jezik iz gobca, ga je ganila zvestoba te živali, ki niti v taki grozni stiski ni zapustila človeka. Zato je uslišal prošnjo in vrnil zemlji njeno rodovitnost, vendar ne več v prejšnji razkošni meri.

V spomin na ta dogodek žitni klas se dandanašnji ne presega dolžine jezika, ki visi iz gobca upehanemu psu.

BOGUMIL GORENJKO:

MOLITEV.

Da vedno bi bilo srce moje Tvoja kapelica, da vedno bi bilo nebeskih misli mi celica!

Da vedno bi lučka gorela rdeča, ljubeča, ki ti bi v kapelici tej jo prižgala Devica devica!

BOGUMIL GORENJKO:

SRED POLJA ...

Sred polja dvigne se škrjanček, solnica gost; tako dvigne se radost sred srca.

Preč ve, temne misli proč, proč iz srca črna noč! Samo solnce in pomlad, samo razcvetelo polje, polno zlate, dobre volje, polno upov, polno nad, mlado bodi nam srce!

OTROKOVA VEČERNA MOLITEV.

Ves trudni svet zdaj k počitku gre, in tudi jaz bodem legel k počitku, a prej enkrat še sklenem roke, o nagni, Gospod, molitvi se moji: Za dan današnji hvala ti bodi, ves dan si me čuval in vodil povsodi, na duši, telesu si me varoval in jed si potrebno, obleko mi dal — zahvala za vse tisočera ti bodi! A tudi ponoči še me varuj. Nad hišo nogo ti zvesto čuj. Varuj mi očeta, varuj mi mamo ki trudila danes spet sta se z mano, in vse, ki so danes mi dobro storili, ki so me v ljubezni in s trudom učili. Naj v tebi, Oče, vsi srečno zaspijo, ob posteljah angeleci naj jim stojijo. Naj jutri zdravi vai se zbudimo, na delo spet veseli hitimo in tebe, Oče, iznova častimo.

UGANKE.

Kaj je bilo že pred Kristu- som in je zdaj, pa je vendar samo štiri tedne staro? (Mesec.)

Gori in gori, a nikdar ne zgori. Kaj je to? (Solnce.)

The Immaculated Heart of Mary.

Mother of God! we hail thy Heart,
Throned in the azure skies,
While far and wide within its charm
The whole creation lies.
Fr. Faber.

The Month of August is devoted to the Sacred Heart of Mary. The prophecy of holy Simeon "A sword shall pierce thy soul," was fulfilled when Mary stood at the foot of the Cross, the "Sorrowful Mother." As she gazed at her beloved Son, His sacred Hands and Feet pierced with the cruel nails, and fastened to the Cross pangs of sorrow passed through maternal heart.

Mary knew the mission of her Divine Son. Yes, she knew it at the Annunciation. Simeon's prophecy impressed this mission still more. During the thirty-three years Calvary and the Crucifixion were constantly before her. We can behold her with a mother's care fondly kissing and caressing the Hands and Feet of her Son. Throughout her life Mary's heart was pierced, but she suffered with Jesus and for us. She well merits our love and gratitude.

The heart of a mother is always filled with love. A mother will joyfully give all, even life, for her child. The love of Mary was mingled and united with the love of the Sacred Heart of Jesus. Today the Heart of Mary in Heaven is filled with the same maternal love.

On August 15th we commemorate the Assumption of the Blessed Virgin Mary into heaven. This is the greatest of all the festivals which the Church celebrates in her honor. On this day we honor her happy death which after that of her Divine Son was, above all, the most holy and the most precious in the sight of the Lord.

In heaven she is elevated above angels and archangels with a special claim to our homages and ardently desires to promote our real interests. Let us therefore rejoice in the Lord, celebrating a feast in honor of the blessed Virgin Mary, for whose assumption the angels rejoice and join in praising the Son of God.

A LITTLE PASTIME.

To go through a certain orchard it is necessary to pass through three gates. Go in and pick up a certain number of apples and put them into your sack. When going out leave at the first gate one-half of the apples you have picked and one-half of an apple more. At the second gate leave one-half of your remaining apples and one-half of an apple more. At the third gate leave one-half of your remaining apples and one-half of an apple more, and keep the one that is left. How is this done? How many apples did you pick up before going out? Note: No apple is to be cut in half.

Answer to the above problem is 15.

WORDS OF WISE MEN.

Cheerfulness has been called the bright weather of the heart.

We can do more good by being good than in any other way.

The wisest man is generally he who thinks himself the least so.

A good name keeps its lustre in the dark.

Willie was near the end of his reading lesson when he came upon a word he could not pronounce. The teacher said it was barque (bark). Willie looked at the class and smiled. "Barque," said the teacher harshly.

Willie replied: "Bow, Wow!"

IMPORTANT ADDRESS.

At the 30. anniversary celebration of our Fraternal Union, given by the societies at Cleveland, O., on June 15, 1924 our Supreme Medical Examiner, Dr. Jos. V. Grahek of Pittsburgh, Pa., delivered to the Juvenile members, present at Grdina's Hall the following address:

Mr. Chairman, Brother members of the Supreme Board, and Members of the K. S. K. J., Juvenile Order of the K. S. K. Jednote.

Ladies and Gentlemen:

I made a special effort to be with you today. I am not sorry that I did. In the opening exercises you brought to me the emblem of one of the most necessary things for our future existence as an order, and that is the flag of liberty, our own red, white and blue. It stood and waved higher than the tricolor of the land of our fathers, because it had in the past acted as our protector and savior when we most needed such protection and assistance. While we remain loyal to our flag, love it, respect it, and that, which it represents, we need not fear that our liberties shall be curtailed.

About thirty years ago, the parents of some of us met, and planted a tree, the K. S. K. J. that has borne good fruit ever since. The fruit of that tree has been very sweet, because it came when most needed, either to help bury our dead, or to relieve the sick, when in need. At first, this tree gave fruit in the form of a death benefit only. The members who organized the order, received no benefits themselves, but had provided for you and me. Later on, benefits in the shape of operation fees were added and still later, sick and disability benefits, also as fruit of that tree. Primarily, therefore, this tree was planted for the ones, whom the charter-members loved best. The fruit has been partaken by many, in money, amounting to millions of dollars in benefits.

Like every other tree, this one, the K. S. K. J. must have new soil, so that it may thrive and continue to bear fruit. This new soil must come from the young blood of the Slovenes. In them lies the future of this, and every other Slovenian order. The greater the amount of new soil and the more new blood, the more prolific shall the tree become. Therefore, it behooves us to work with that end in view. Every Slovenian young child should be a member of this order. Do not wait until tomorrow to join, because tomorrow may never come. Join the ranks now. Not only will the young man or woman be protecting him or herself, by being a member, but they will be helping their fathers and mothers to a more positive assurance that this order will remain on a solvent basis. If you are the beneficiary of your parents, you will be helping yourself. Therefore, attend the next meeting of the lodge, and file your application for membership. If you can afford to carry more than one policy, do so. While saving your money is a good plan, bear in mind that it is just as safe in a good fraternal order. The returns from the society may even be greater than those you would collect from the banks in the same period paying a like amount of assessment. If you pay ten assessments at the rate of \$2 per month, you would have paid into the society \$20. In case of death, your beneficiaries would receive a \$1000. On the other hand, if you had that money in the bank, your beneficiaries would receive the \$20 plus the interest, which would not amount to over \$2, or, all told, they would receive

\$30, a return of \$22 as compared with a \$1000.

The K. S. K. J. offers you several policies. You may take out a straight life policy, or you may take a twenty-year payment policy. You have your choice. In addition, the K. S. K. J. allows operation fees to as high as \$100. There is also another feature, in that you may insure yourself against sickness and accidents. In fact, every phase of insurance is covered by this order. The fact, that it is your organization, is also one of importance. You are part-owner of its resources, you are represented in the making of its by-laws. You have a vote in deciding who shall guide your order. What more can you expect?

Since you have everything that any insurance company can offer, is there any logical reason why you should not be a member of the K. S. K. J.? Join today. Fall into the ranks. Follow in your father's footsteps. If he was good enough to provide for you, you should do the same, and provide for him, if anything should happen to you. The rates are low, the returns large. While you may never demand a cent from the sick benefit fund, while you may never have to submit to an operation, nevertheless, you will be protected. But die we must. This is positive. And then the death benefit must be paid. Death may come tomorrow, or it may come 25 years from now. We do not know when. We have no mortgage on life. So let us lighten the burden of those, whom we must leave behind.

Provide for respectable burial and a check from the K. S. K. Jednota for your loved ones who will mourn your loss.

Since the Juvenile order of the K. S. K. J. is your order, work for your own interest by submitting at least one new application for membership at your next meeting. Let us hope that your shall be the largest Juvenile order in the K. S. K. Jednota.

I thank you!

Dr. J. V. Grahek.

The Vatican Choir under the directorship of Msgr. Antonio Rella which made a coast to coast tour last Fall was composed of fifty-four singers, and their ages ranged from ten to seventy years. The two youngest members of the Choir were Ugo Bartoletti, twelve year old soprano, and Felix Alinasio, ten year old contralto.

When there is a quake in any part of the world—and there is a quake of some sort every two hours and twenty-seven minutes—Father Francis A. Tondorf, director of the Seismological Observatory of Georgetown University, is usually first with the information. He told the Associated Press of the Tokio disaster long before the news arrived from any other source.

A teacher in a school in the suburbs had been training her pupils in anticipation of a visit from the school director. At last he came, and the classes were called out to show their attainments.

The arithmetic class was the first called, and in order to make a good impression the teacher put the first question to Johnny Smith, the star pupil.

"Johnny, if coal is selling at \$11 a ton, and you pay the coal dealer \$44, how many tons of coal will he bring you?"

"Three," was the prompt reply from Johnny.

The teacher, much embarrassed, said: "Why, Johnny, that isn't right."

"Oh, I know it isn't, but they do it, Miss."

PRESIDENT COOLIDGE COUNSELS BOYS TO REVERENCE

Declares respect for nature, law and God is basis of our institutions.

Washington, July 26.—President Coolidge, speaking by telephone last night from the White House to a dinner given on board the Leviathan for the fifty-three Boy Scouts who will sail on the liner today for Copenhagen to represent this country in the international scout field meets, declared that the fundamentals of American institutions were reverence for nature, reverence for law and reverence for God.

These three things, the President said, also are the fundamental teachings of the Boy Scouts, and he himself had learned them in his boyhood on the farm.

Text of the President's speech.

The President's address was as follows: "Delegates of the Boy Scouts of America: You are sailing tomorrow to represent your organization at an international gathering of the Boy Scouts to be held at Copenhagen. As Honorary President of your body, I desire to give you a word of farewell and to express my hope that you may have a pleasant and successful journey which will be productive of much good to yourselves and your associates.

"There was no Boy Scout organization in my boyhood; but every boy who has the privilege of growing up on a farm learns instinctively the three fundamentals of scout-hood.

The first is a reverence for nature. Boys should never lose their love of the fields and the streams, the mountains and the plains, the open places and the forests. That love will be a priceless possession as your years lengthen out.

There is an instructive myth about the giant Antaeus. Whenever, in a contest, he was thrown down, he drew fresh strength from his mother, the earth, and so was thought invincible. But Hercules lifted him away from the earth and so destroyed him. There is new life in the soil for every man. There is healing in the trees for tired minds, and for our overburdened spirits there is strength in the hills, if only we will lift up our eyes. Remember that nature is your great restorer.

The second is a reverence for law. I remember the town meetings of my boyhood, when the citizens of our little town met to levy taxes on themselves and to choose from their own number those who should be their officers. There is something in every such meeting, in election, that approaches very near to the sublime.

I am thrilled at the thought of my audience tonight, for I never address boys without thinking that among them may be a boy who will sit in this White House. Somewhere there are boys who will be Presidents of our railroads, presidents of colleges, of banks, owners of splendid farms and useful industries, members of congress, representatives of our people in foreign lands.

The Heritage of the American boy.

That is the heritage of the American boy. It was an act of magnificent courage when our ancestors set up a nation wherein any boy may aspire to anything. That great achievement was not wrought without blood and sacrifice. Make firm your resolution to carry on nobly that has been so nobly begun.

Let this nation, under your guidance, be a finer nation. Resolve that the sacrifices by which your great opportunities have been purchased will be

matched by a sacrifice, on your part, that will give your children a better chance.

The third is a reverence for God. It is hard to see how a great man can be an atheist. Without the sustaining influence of faith in a divine power we could have little faith in ourselves. We need to feel that behind us is not achieve; skeptics do not contribute; cynics do not create.

Faith is the great motive power, and no man realizes his full possibilities unless he has the deep conviction that life is eternally important, and that his work, well done, is a part of an unending plan.

These are not only some of the fundamentals of the teachings of the Boy Scouts, they are the fundamentals of our American institutions.

If you will take them with you, if you will be living examples of them abroad, you will make a great contribution toward a better understanding of our own country, and receive in return a better understanding of other countries, for you will find in foreign lands to a very large extent exactly what you carry there yourselves.

I trust that you can show to your foreign associates in the great Scout movement that you have a deep reverence for the truth, and are determined to live by it; that you wish to protect and cherish your own country and contribute to the well-being right-thinking and true-living of the whole world.

As clear as if he was present.

The president's remarks occupied about fifteen minutes and were received in amplifiers in the great dining hall of the steanship. The voice of the president sounded as clear as if he had been on board the vessel, and it created a profound impression among the Boy Scouts and the guests, numbering about 250.

Immediately following his speech the boys gave three cheers for the president, led by Scout McRay of Fort Wayne, Ind., their cheer leader. They also dispatched a telegram for the president at the White House, expressing deep appreciation of his message, and pledging that they would keep in mind and practice the principles he so ably set before them.

The Danish Minister, Constantin Brum, sent a message to the farewell dinner from Bar Harbor, Me., saying that a warm welcome was assured the United States scouts in Copenhagen.

Mortimer L. Schiff, international commissioner, presided, and among the other speakers were Captain Herbert Hartley of the Leviathan, Dr. John H. Finley and Will Rogers, who kept the scouts and guests in a roar of laughter with his description of the recent Democratic convention.

Urged to be "fine fellows."

Colin H. Livingston of Washington, D. C., president of the Boy Scouts, told the scouts in his address to leave the impression in Europe that Americans are fine fellows, "and never if we can help it, will we have any quarrel with them."

James E. West, chief scout executive, spoke of the interest which the jamboree, which is to begin on Aug. 16, had awakened, and hoped that the people of this country would be stimulator to greater effort for the boyhood of the nation, which, he stated, was allowed to stumble into citizenship, handicapped and unprepared for the tremendous responsibilities of later life.

Attention was drawn during the dinner to Eagle Scout Thomas Frazier of Honolulu, Hawaii, who missed his boat, and who was brought to Vancouver in a British battleship in time to sail today.

Ralph Hubbard has trained part of the delegation to do Indian dances, which will be included in the exhibition abroad.

WORDS OF WISE MEN.

The only way to have a friend is to be one.

He who has begun has half done.

A little too late is much too late.

Do not expect friends to do for you what you can do yourself.

WIT AND HUMOR.

"Gotta be careful about politeness at the movies."

"What now?"

"I stood to let a woman pass me, and she slipped into my seat."

Jimmy: "Granny, do your spectacles magnify?"

Granny: "Oh, yes, they magnify a little."

Jimmy: "Oh, well, would you mind taking them off when you cut my next piece of cake?"

Timmy: "What's your dog's name?"

Jimmy: "Youlie."

Timmy: "You lie! Why, what an odd name."

Jimmy: "Well, I can tell a feller he lies and pretend to call my dog, see?"

If a task is once begun
Never leave it till it's done,
Be the labor great or small,
Do it well or not at all.

When you've work to do,
Do it with a will;
They who reach the top,
First must climb the hill.

The stars are tiny daisies high,
Opening and shutting in the sky;
While daisies are the stars below
Twinkling and sparkling as they grow.

Time is the sand of life;
And when we waste a grain
And wish to get it back —
We can but wish in vain.

"Spell 'Ferment' and give its definition," requested the teacher.

A man's worth is estimated in this world according to his conduct.

He hath riches sufficient, who hath enough to be charitable.

The present hour is always the solemn hour — the past has ceased to exist, the future is out of reach.

Johnny: "Grandpa, can you help me with this problem?"

Grandpa: "I could, dear, but I don't think it would be right."

Johnny: "I don't suppose it would, but take a shot at it anyway."

And old negro was charged with stealing a chickens, but the evidence against him was not very clear.

"You are acquitted," said the judge.

The old darkey looked bewildered. "You are acquitted," the judge repeated in kindly tones. "Acquitted," repeated the negro. "Does that mean I hab to give de chicken back?"

"Johnny! What do you mean by coming to school with your hair in that disgraceful condition?"

"No comb, mum!"

"Can't you use your father's comb?"

"No hair, mum!"

The Pacific Ocean has an area of approximately 55,000,000 square miles.

WHAT THE ALTAR BOY SHOULD REMEMBER.

Nothing can be small or unimportant which is connected with a dignity the angels covet. The first requisite is punctuality. Who would keep royalty waiting his own convenience.

When one is invited to a dinner party, he dresses, not to gratify his own vanity, but to honor his host.

You recall the fate of one who neglected to clothe himself in the wedding garment. There should be no carelessness or untidiness in the person of the King's page.

Every article worn by the priest when saying mass has a deep religious significance; so, too, have the garments of the server a special meaning, and are to be treated with the reverent care due to sacred things. Punctually and proper attire are only the preparation for public worship — which consists outwardly of adorning and supplicating words placed upon the lips by Holy Church herself.

All this, the altar boy, in his conspicuous place in the sanctuary, should consider, and remember especially when making the response in the mass.

So great is the care of Holy Church to treat the Word, when He becomes flesh and dwells among us, with proper deference that she has set apart a language for this purpose. In the house of God our mother tongue is forgotten, and the noble Latin language is used.

Respect for a superior can be shown in no way so manifestly as in the tone and manner of our address. We strive to speak deliberately, grammatically, distinctly. With an equal one may use contractions and colloquialisms; but when God is publicly addressed in the language, He Himself has chosen, each word should be perfectly enunciated, dropping from the lips like beads of gold.

Surely this was one of the ways in which St. John Berchmanns performed his duties perfectly. No unbecoming word we know, was ever spoken by him. Words have wings, and once they are free, like wild birds, can never be recalled. "Set a watch, O Lord, before my mouth, and a door round about my lips," was the prayer of quick-tempered King David, and might well be the prayer for each of us, but most especially of him who serves the priest at the altar and whose lips utter sacred words.

—The Catholic Observer.

Grant us strength to breathe that prayer —

Hail Mary, full of grace.

—The Missionary.

Brain Teasers

The fox, the Goose and the Corn.

A man having a fox, a goose and a basket of corn, came to a river and found that the boat would only carry him and one of his charges across. He is, of course, in a quandary, for if he should leave the fox and goose together, the fox would eat the goose, and if he left the goose and the corn together, the goose would eat the corn. How did he get them across the river?

A Financial Problem.

If Thomas had seven cents more than he has and Henry six cents less, they together would have ten cents. How much has each?

Height of Men.

If a man six feet tall weighs 216 pounds, how much should a man of similar proportions five feet tall weigh?

Mail your answer and any new "teaser" on your mind to the Editor of "Little Angel," 395 So. 2nd St., Steeltown, Pa.

J. M. TRUNK: MORJE.

Lepo na ravnem se živi, doline ljubim in pogorje; a sklenil rad bi svoje dni v bližini tvoji, sveto morje.

Grški pisatelj Herodot pri-poveduje, da je stopilo kakih deset tisoč Grkov v službo perzijskega kralja Cira. Leta in leta so se potikali po Mezopotamiji na raznih bojiščih. Končno so bili vojskovanja siti. Sklenejo, da se vrnejo domu. A kako? Odločijo se za pot skozi Armenijo. Po strahovitih mukah in dolgem potovanju jim zablišči nekega dne pred očmi. Bila je ravan Črnega morja. "Talassa, talassa — morje, morje!" vzkliknejo vsi obenem. Dospeli so do morja, rešeni so. Grku je bilo morje dom.

Lah potiska južne Slovane od nekdanjega od morja. Narodno smrt nam hoče, to dobro ve. Ali se mu posreči? Kdo ve? A, če se mu to posreči, so balkanski Slovani mrtvi.

Bivši nemški cesar Viljem II. jo je zavozil. Pripoznati se mu pa mora, da je mnogo stari za prospek nemškega naroda. Ko bi se mu bilo posrečilo, b. bili Nemci prvi narod na zemlji. A kako je skušal Nemec privedi do take višine? Pokazal jim je pot na — morje! Razumeli so ga, a pot se jim je prekrizala.

Morje! Ko sem prvokrat za zrl iz višine pri Nabrežini morje, sem vstrepetal. Ne vem kako mi je bilo. Ali sem se ga zbal? Teško se izrazim. Ne kako premagal me je prvi pogled na morje.

Morje! Kaj je morje? Grot je. Vse vode se stakajo vanj vse se dviga k novemu življenju. oživi znova in deli nov življenje vsi zemlji. Morje je grob, pa ne pozna smrti. Čudovito je morje. Ako bi hoteli zemljo primerjati človeku, bi moral poudariti, da je morje podoba tvarjajoče duše človeške. Res se večkrat govori da je morje duša naših zemlji. Duša prekaša tuda neizmerno. Tudi morje je nad zemljo. Lepa je zemlja, a morje je veličastno lepo. Zemlja hran skrivnosti, morje več. Kakot noben modrijan ne bo premeri nikoli globočin in skrivnosti človeške duše, tako bo ostal neozbrano tudi morje. Čudo za čudom odkrivajo, a še je celo "morje" neodkrita, nepoznana, človeškemu duhu nepristopnega.

Ali se moremo čuditi, ako nas vleče k morju? Vsakdo želi videti kras "dušo naše zemlje," in ne samo lastno, temveč željo vseh zemljanov je izrazil pesnik, rekôč:

"... sklenil rad bi svoje dni v bližini tvoji, sveto morje."

Morje in suha zemlja.

Znano je, da pokriva morje dve tretjini zemeljskega površja, le ena tretjina je suha zemlja. Ali bi ne bilo bolje za nas ko bi bilo nasprotno? Lahko trdim, da je zemlja le velikan-sko morje, v katerem tvori suha zemlja večje ali manjše otok-e. In kako, da zemlja ni ne-pretrgan celoten kos nasproti morakemu velikanu? Ali bi ni bil medsebojni promet lažji, in pogoji raznovrstnega življenja na zemlji pri nasprotni, razdeli-tivni ugodnejši? Na prvi hip se nam zdi sedanja razvrstitev ne-dostatna, napačna. Pa je le na videz tako. V sedanjem razmerju morja do suhe zemlje ni samo prav nič pomanj-kljivega in napačnega, temveč ravno to razmerje je nekaj ne-obhodno potrebnega. Le pri ti razdelitvi se more ugodno raz-vijati tako mnogovrstno življe-nje na zemlji. Kako bi bile pri nasprotni razdelitvi, ko bi bilo morja ena tretjina in suhega dve tretjini?

Raznovrstni organizmi na zemlji neobhodno potrebujejo gotove množine vode, vlage. Brez vlage bi se vse posušilo.

Vse padavine, vsa vlaga pa prihaja zemlji iz morja. Morje izpuhneva dannadan velikan-ske množine vode, ki poživljajo v podobi dežja, rose, snega zemljo. Ako bi bilo več suhe zemlje, ko morja, bi nedostaja-lo potrebne vlage; padavine bi izostale; vsi venci, vse reke bi se posušile; končno bi vse or-ganično življenje izginilo; na-stala bi smrt vseh organizmov. Dalje. Ako bi bila sedanja su-ha zemlja ena sama nepretrga-ja celota, bi bil ta kos vsaj v notranjih delih brez vlage, gola suščava, prava orjaška mrtva sa-hara. Prav je, kakor je, kaj-daj; nasprotno bi bilo v škodo, ako nas pouči razum.

Pa premotrimo še korak da-je. Voda odločilno upliva na podnebje. Pokrajine ob morju majo milejšo podnebje, kakor taji, ki so daleč od morja, da norje ne more več manj upli-vati. Ako bi se borej skrčilo norje in bi prevladala trdnina, si se v isti meri postrilo pod-nebje. Ponajveč bi nezno-sni ročini sledil mraz, kakršn lada zdaj le v Sibiriji. Jaso to beli dan je, da bi taka iz-urednoba pretvorila marsi-kaj udi pri organizmih. Dežele, i se zdaj šibijo pod masami ujnih organizmov, bi se doce-a izsušile.

Se druga okolnost je veli-kega pomena. Morje zamore ugodno vplivati na zemljo pred-tem tam, kjer seže globoko v rdo zemljo, razseka in razko-ava obrežje prav mnogovrstne n tvori globoke zalive. Deže-am ob globokih morskikh zal-ivih se nudijo vse ugodnosti norja v obilni meri. Prebi-ralcem je olajšan medsebojni promet; razmahne se živahno norjarstvo; duševni in gmotni upredek raste; širi se omika. Šibela svetovni omiki je tekla in teče v Evropi. Kako to? Azija je imela omiko prej, a rihitela jo je Evropa. Evropa ma namreč za to najbolj ugod-ia tla. Tu sega morje v manj-ih in večjih zasekah globoko v notranje osrčje. Človek je za-nogel tu bolj izkoristati razno-vrstne ugodnosti in se je pospel ured Azijcem na prvo mesto.

Prav nasprotno je pri Afriki. Afrika je celoten kos brez ka-dih znamenitejših zalivov. Ob-laja je sicer morje, a to ne se-va v deželo samo; zato manjka najugodnejša pot za prospek, upredek in omika.

Povsem napačno je mnenje, la morje ovira svetovni pro-net. Nasprotno je res. Na-videno je pač morje nekako vivalo človeka. A človek si je nal to oviro premagati ter je; mornarstvom podjarmil nje-nu drugače sovražni element. fo ga je stalo veliko borb in taporov. Pa mu nikdar ni kodelvalo, temveč ta borba mu je ravno koristila, ker se je pri-em izuril, bistril si um in u-strajno krepčal značaj. Tako je napredoval. Vse to bi bilo zostal, ako bi ne bilo treba premagati morja. Pravijo, da je omika širi le v meri borbe z taravo. Zgodovina to mnenje potrjuje. Najbolj pride pri tem tapredu v poštev, če se mora-šlovek boriti z morjem, ker mu norje stavlja večje zapreke.

Morje torej ne loči, temveč rešja. Svetovna zgodovina se je irčila prav in isti meri, v kateri o mornarji odkrivali velika norja. Narodi ob obrežju ave-ovnih morij, igrajo vlogo tudi v svetovni zgodovini. Pisatelj Zatzel pravi: "Lepa Grška, dastena učiteljica človeštva, se je duševno tako razvila, ker je mela tako ugodno lego ob morju. Zibelko omike je obdajalo rongrinskrog šumenje morja. Mali človek je postal velikan o delu. Delal pa je, ker je zri-ved seboj neumorno delujoče norje."

Značilno je pri razdelitvi norja in suhe zemlje tudi to, la odgovarja suhi zemlji na nasprotni strani zemeljske kro-gle skoraj povsod le morje. O vrotinčih (antipodih) prav-sprav niti ne moremo govoriti.

Težišče zemlje je skoroda v ze-meljskem središču. Ako bi na južni polobli, kjer je morje go-rostasno globoko, izginilo veli-ko morja, dočim bi na severni polobli ostale ogromne zemelj-ske mase, bi se težišče precej pomaknilo na sever; zemeljska os bi se še bolj nagnila. V tem slučaju bi se dogodile velikan-ske astronomične in meterolo-gične izpremembe. Posledica za nas na severni polobli bi bila ta, da bi se nasprotje med raz-nimi letnimi časi poostriilo. To bi bilo nam in vsemu organi-čnemu življenju v veliko kvar. Plima in oseka. Morski toki.

Morje ne miruje. Npresta-no se giblje. Čudovita prikaz-zen morja sta plima in oseka. Redno se dogaja, da se morje nekako razjari, razburka. Z velikansko silo začne treskati ob obrežje. Skoraj postane človeka groza, ko zre to treska-nje. Ko bi se razlilo čez bre-gove! Ni se treba bati. Pos-tavljene so mu meje. Zbesni, a se zopet ukroti.

Kakor krotko jagne se poda ob gotovem času zopet nazaj v določene mu meje. Tako se dviga in pada že tisočletja v ta-ko natančno določenem času, da se more to gibanje določiti za stoletja naprej. Ta prikazen, da se menja dviga in pada morská površina, se javlja red-no dvakrat v teku 24 ur, 50 mi-nut in 28 sekund. Odkrili so, la prihaja to redno gibanje od privlačne sile solca in meseca na našo zemljo. Na daljavo milijonov milj izkazuje gor-stasna množina morskoga v-olovja, ki nosi v svojem naroč-ju vse brodovje sveta, pokor-lično nebni telesom, se pokor-lo dviga ter se enako pokorno vrača zopet v svoje meje.

Kar pomenijo vetrovi in vi-harji za ozračje, to značijo za norje takomienovani morski toki. Ti toki preskrbijo morje v čistim zrakov, ker tudi v vo-li je zrak. Obenem pa zabra-nijo, da morskó vodovje ne zač-je gniti. Morski toki preskr-bijo posebno globokejšje plasti morja s svežim zrakov. Zgor-ije plasti se namreč pogrezava-je v globočino in dovažajo tja kisik, katerega so se napile na-raznovrstne živali, ki rastejo površju. Tako pridejo rastline in živo in dnu morja, do ne-obhodno potrebnega zraka. Ker so ti toki zelo močni, potegne-jo slabe in škodljive tvarine, ki se kopičijo na raznih mestih, s seboj ter jih razpršijo na vse kraje. Tam jih požro razne ži-vali, tako da služi to, kar je življenju v kvar, končno ven-larje življenju v prid. Kako močni so ti toki, se ne more ločnati. Učenjaki trdijo, da je njih sila gorostasna.

Bolj ko dandanes so se po-služevali v prejšnjih dobah teh močnih morskikh cest mor-narji. V tekoči vodi ladje hit-reje plujejo. Različne stvari, kakor n. pr. semena, dovažajo to najbolj oddaljenih obrežij. Globoko na morskem dnu iz-kopljejo nove struge in napo-rujejo stare z različni sedimenti. Morje se tako vedno meša; odtod prihaja, da je morská vo-la enakomerno nasičena s so-jo. Predvsem pa vplivajo ze-ko ugodno na podnebje, ker do-važajo toplo vodovje od ravn-i-ka proti tečajem in nasprotno mrzlo vodo od tečajev proti ravniku.

Za Evropo je silno pomem-bje tok, ki izvira v Meksikan-skem zalivu v Srednji Ameriki. Ta zaliv je podobno kotlu; vro-če solnce segreje vodo never-letno močno. Izračunali so, da bi ta toplota, če bi bila združe-na na enem prostoru, lahko raz-topila cele gore železa. Tako razbeljeno železo bi lahko tvo-riilo reko, ki bi bila močnejša od znane reke Mississippi. Tako razbeljeno železo bi pod-nebje na Francoskem in An-gleskem lahko izpremenilo v enakomerno milo letno podneb-je.

Iz vročega kotla ob Meksikanskem zalivu se pomika mor-ski tok čez Atlantiško morje dnevno 38 kilometrov ali nad 20 milj hitro. Dasi se razpro-stira čez velikanske širjave, je njegov upliv na podnebje se-vernih krajev v Evropi odloče-len. Iraka je po tem toku po-gala "zeleni otok." Anglijo zavijajo v soparno kopelj tople megle. V širjnah, kjer se v Evropi obrežje odeva v prijet-no zeleno odejo, so kraji na ameriškanski strani pokriti z ledom in snegom.

Vaši prihranki. Naš zavod uživa najboljši ugled od strani občinstva, kateremu ima nalogo nuditi najuljudnejšo postrežbo, in od katerega prejema najizrazitejšo naklonjenost.

JOLIET NATIONAL BANK CHICAGO IN CLINTON STS. JOLIET, ILL. Wm. Redmond, pred. Chas. G. Pearce, kasir. Joseph Dunda, pomoč. kasir.

Življensko zelišče. ZNANO ZDRAVILO ZA JETRA, OBISTI, ŽELODEC. Uspešno zdravilo za vse spremembe in položaje vaše krvi.

SVAK PAKET JE GARANTIRAN IN DENAR SE VAM VRNE, AKO NISTE ZADOVOLJNI. NASLOVITE VSA NAROCILA Herbs of Life Medicine Co. SPRINGFIELD, ILL.

IMATE LI TRAKULJO? Njena znamenja so: Ako imate vi trakuljo, ako ste en imen stotarih, ki imajo vsake toga parasta, upmo, da boste imeli tudi vašo trakuljo, da se ga rešite, posebno vam uči vate zdravje, sredno se uravnajo druge nepravilnosti v va-ki, ki je nevzdan posledica vsaj posamnjanih dovolj rednih snovi. Ko se vam lo enkrat polovi, kar mora priti prej ali slej potem se je zelo težko odpraviti. Zdravniški pa-trizidna, da se zelo težko, nekonek snobit-je, če imate trakuljo ali ne. Vam pa lahko kar povemo da imate je-terno, obično, srčno ali druge napake. Ko se govorimo o trakulji, je to samopomorske samo vidi obzav straha v katerega životu sebi smesno sa mnoge, vi je života trakulja sa ne-laj mnenov. Imeti tra-kuljo pomena toliko, kot prenehati jesti. Trakulja pored vas redine srca, in vaše hrane, ki je v va-šem život in vam dal dobro avelo krj. Prava znamenja so drobni trakulje v od-padkih. Podoben znamenja so: omotica, nobe težke srce, smotivi dih, rumena losa, bolečina v delih telesa, hrbitu in no-cah, plazenja v trebuhu in ledolu, ki se včasih vidi v grlu. Bolnik nima volje do dela in ne se živiti, nekonek snobit-je in je melanholičen. Bolnike postane večkrat bled in hrana nobe dol po grlu. Omotivni napad se in in tam pojavi vlad trakul-je. Priznava se je, če se, da se trakulja v-je v asnik in zadavila bolnika. Rešite se tega parasta posebno vas umori. Samo po-vest je namreč vedni trakuljo vedno ali ne vedno, je metanje stran hrane. Vi ne morete nikoli preveč plašati, sa se rešiti tega parasta. Ko se tega rešite, boste lo nove točene dne. Bolje je plašati sa dobro zdravila, kot če morajo vati sorodniki pla-ševati sa vas pogost. Kupite najboljša zdrav-ila, ki se dobe sa doma. Naročite si drovij Lazari sa doma sa \$12.45 in po odložit-ju na lutri, kar ene bili sa prepisano. Karkoli storite ne kuptite cenik ponared, dobro zdravila va stantno lekar, cenk samo kredo-je. Lazari sa prednja sedina je pri Lazari Med. Co. 143 Local Bldg., Box 909, Pitts-burgh, Pa. Ni karkoli vate sa nimate tra-kuljo. Sa savarovanje vaše prišitje, 25 centov več.

JOS. KLEPEC 215 N. Chicago St. Joliet, Ill. Tel. 5768. Javni notar za Ameriko in stari kraj. Zavaruje hiše, pobližra in avtomobile. Posrejuje in pošilja donat. Prodaje hiše in lota.

HARMONIKE. Predno se odločite kupiti harmonike, pišite po cenik največji slovenski trgovini in izdelovalnici harmonik v Zdravniških državah in gotovo boste zadovoljni kakor se bili že vadi drugi, kateri so že naročili.

LUBASOVE. Harmonike imam tudi vedno v zalogi po netinjnih cenah. Importirane harmonika na eno, dve ali tri vrste, priprav-ne sa mlade fanto, od \$4.00 do \$45.00. PIANE GRAMOFONE. Kakor tudi papirna zaloga rei in plošč. Pri meni boste dobili vsak muzikalni instrument, mali ali veliki, za nizko ceno. Blago razpoložljem po celi Ameriki. Se utrudno priporočam rojakom. ANTON MERVAR Music House, 6921 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

POZOR IGRALCI HARMONIK! Naznanjam vsam rojakom Slovencem in Hrvatom, da imamo tukaj edino slovensko delavnico za izdelovanje klavirjev, piano harmonik in koncertin; izdelujemo tudi fine kovčke za taiste instrumente. Kupujemo stare in rabljene harmonike in koncertine in jih zamenjavamo. Velika zaloga harmonik in koncertin iz stara kraja. Tudi prodajamo razne note za koncertino, slovenske in hrvatske. Tudi velika zaloga plošč (Records). Sploh imamo v zalogi vse drugo, kar spada k muzikalčnim instrumentom. Pišite ali pridi-te osebno do mene; zagotavljam vas, da boste dobro in po najnižji ceni postreženi pri vašem rojaku, FRANK DRAZUMERICH, 5122 Butler St., Pittsburgh, Pa.

ZASTAVE, BANDERA, REGA LIJE in zlate znake za društva ter člano K. S. K. J. izdeluje EMIL BACHMAN 2107 S. Hamlin Ave. Chicago, Ill.

Jeli vaša navada hraniti? Hranjenje, kakor tudi mnoge druge vrline so za dosego napredka in zboljšanje življenskih razmer neobhodno potrebne. Ako se niste pričeli hraniti, ne odlašajte dalje temveč pričnite še danes in uložite Vaš denar pri solidni domači banki na SPECIAL INTEREST ACCOUNT kjer vam prinaša 4% obresti na leto in je sigurnost zamaknena. Denarna nakazila v dolarjih, dinarjih in lirah izvršujemo ceno in točno. Zastopstvo vseh prekmorskih parobrodskih prog. Frank Sakser State Bank 52 Cortlandt St. New York, N. Y. GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE.

? Ali že veste ? da je slovenska katoliška tiskovna družba EDINOST kupila NAJ-STARJEJI SLOVENSKI KATOLIKSI LIST V AMERIKI "AMERIKANSKI SLOVENEK" in letno odročila v listom "EDINOST" Novi list se sedaj imenuje "AMERIKANSKI SLOVENEK IN EDINOST" in izhaja po strikri za točen.

"AVE MARIA" je edini slovenski naborni list v Ameriki. Izhaja dvakrat na mesec. Prinaša najlepše naborne članki in razmerje samim lepe razpore. Za vsak čl. slovenskega duhovnika je ta list pridigar rojakom v naseljih. Letno stane samo \$2.50. POSLJITE NA "AMERIKANSKEGA SLOVENCA IN EDINOST" \$1.00 IN DOBIVATE BOSTE LIST TRI MESECE NA POSKUSNJO!

"Amerikanski Slovenec in Edinost" 1849 WEST 22nd STREET. CHICAGO, ILL.

Lično in poceni! Cenjena družtva, trgovci in posamezniki, kadar potrebu-jejo kakorokoli vrste tiskovine, obrzite se vedeti na najve-čje slovenske najkče tiskarne v Ameriki "AMERIKANSKI DOMOVINA" 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

DOMAČA ZDRAVILA. V zalogi imam jedilne dilave, Knapjovo lečmenovo kavo in importirana domača zdravila, katere priporoča Mgr. Knapj v knjigi DOMAČI ZDRAVNIK. Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabl. IMPORTIRANE KOSE IN DRUGO ORODJE IZ JUGOSLA-VIJE. Kose iz garantiranega štajer-skega železa z rindkom na vl-je, 24, 26, 28, in 30 palcov dolge ————— \$2.00 6 kos v rindki po ————— 1.75 Rop sa klepati ————— .50 Klepatil orodje ————— 1.25 Druvali kramen "Bergamo" ————— .50 Motika ————— .90 Kibelen sa repo, s 2 nozema — 1.10 Pišite po brezplačni cenik. Blago pošiljam poštino, prosto. MATH. PEZDIR Box 772. :: City Hall Sta. New York, N. Y.

SVOJI K SVOJIMI. Podpisani toplo priporočam rojakom Slovencem in bratom Hrvatom v Pueblo, Colo. svojo trgovino z obleko za moške in otroke; v zalogi imam tudi ve-liko izbero čevljev za ženske, sprejemem tudi naročila za nove moške obleke po meri. JOHN GERM, Slovenski trgovec. 817 East C. St. Pueblo, Colo.

Za srečo!

POVEST.

Prisil
FR. MALOGRAJNEK

(Nadaljevanje)

Komar si je izbral sedež pri veliki mizi v kotu, tako da je sedel med radovedneži, kakor kak starejšina med svati. Vedel je dobro, da so se ljudje le radi njega zbrali v gostilni, in čutil se je radi tega tudi. Vendar pa ni bil tako trdosrčen, da bi bil pustil dolgo čakati na svoje novosti, temveč začel je, ne da bi bili silili vanj, govoriti kar sa mod sebe.

"Ho-ho, kaj? To smo ptiči mi Brazilijanci," je rekel.

"Saj si menda res ptič, da si prifrčal tako hitro nazaj," pripomni njegov sosed.

"Pa ne prazen, ho-ho. Denarja ko črepin, vam rečem, ho-ho, ko črepin."

In izvlekel je svojo veliko listnico ter začel tolči ob njo, a odprl je ni.

"Sami bankovci, vam rečem, sami bankovci, ho-ho-ho!"

"Kakšni, ali naši ali ameriškanski?" vpraša nekdo.

"Ho-ho, naši. Zmenjal sem vse na naš denar, samo en ameriški dolar sem prihranil, da si ga ogledate. Ho-ho, tu je."

Izreši, poseže v žep ter vrže na mizo zlat denar za dva in pol dolarja. Vse skoči na noge ter se skloni naprej, kjer je ležal večini nepoznat ameriškanski denar. Razne opazke so se čule. Vsi pa so bili te misli, da bi bilo dobro, če bi bilo kaj dosti takih.

"Pa ima li veliko vrednosti to?" je hotel zvedeti nekdo.

"Zame jako veliko," odvrne Komar. "To bom obdržal za spomin, veš, na Ameriko, ho-ho."

"Ali dijamentov je tudi bilo kaj?" vpraša zopet drugi.

"Ho-ho-ho, pa še koliko. Saj pri tem sem bogatel, če ne, bi me ne bilo tako hitro nazaj. Ho-ho, dijamentov je pa bilo, dijamentov."

"Kje pa jih imaš kaj? Pokaži," zahteva eden navzočih.

"He-he, tistih pa ne morem pokazati. Prodaj sem vse, čisto vse. Veste, to je sitna stvar, nositi dijamente s seboj. Človek je zmeraj v nevarnosti, da ga kao ne ubije, ho-ho, prav zares."

"Aha, zato kaj ne, ker se preveč svetijo in jih vsakdo lahko izvoha," pripomni eden, ki je bil nekdanji čul, da dijamenti razširjajo luč, in ni bil malo ponosen na to svoje znanje.

"Ho-ho, kaj pa," potrdi Komar. "Ze vidim, da nekaj razumeš."

T ebesede so bile govorjene zaničljivo, toda oni v svoji preprostosti tega ni čutili.

"To smo mi revčki proti takim bogatinom, kakoršen je Komar," se oglasi zdaj oštr Majhen, ki je doslej samo molčal in poslušal.

"No, tebi se pa res ni treba pritoževati," ga zavrne postaren mož.

"Kdo pravi, da ne?" ugovarja nekdo drug. "Majhen je tak siromak, da mu ga ni para."

"Kako to?" vpraša prejšnji, čudeč se. "Morda se ti meša."

"Meni — meša? / Kaj se. To je gola resnica, kar govorim. Le poslušajte me. Mi vsi smo bili majhni, pa smo postali veliki, samo Majhen je v ostane vedno majhen. Kaj se meniš, to ni kar si bodi, biti prihranilec svoj živi dan."

Vsa družba se glasno zasmehuje tam basadam in celo oštr sam, na čigar račun je šel ta smeh, je potrdil, da je nekaj resnice v teh besedah. Ko pa se je smeh polegel, vpraša nekdo zopet Komarja:

"Kaj pa je z vami drugimi? Ali pridejo tudi že kaj kmalu

domu?"

"Ho-ho, to je pa žalostna reč, žalostna, ho-ho. Nobenega ne boste več videli, kar jih je šlo od tod, ho-ho, nobenega."

"Pa se saj ni ladija potopila?" vzklikne neka ženska, ki jo je bila radovednost prignala, da se je zmuznila skoz vrata ter se pridružila moškim.

"Kajpak da se je, ho-ho. Vsi so utonili, samo jaz sem ostal živ, ho-ho."

"No, če je pa taka, potem se pa res lahko krohotas," pripomni mož visoke, krepke postave, ki je Komarja ves čas nekako temno gledal in mu ni bil posebno naklonjen, kakor jelo videti.

Drugi pa so umolknil ob tej novici. Ljudje kaj nenavadnega zmeraj radi verjamejo, in tudi v naši družbi nikogar ni bilo, ki bi bil vprašan, je li to mogoče ali ne, in ki bi se mu bilo zdelo čudno, da o tem ni bil prodir se noben glas do semkaj. Ne da bi bili Komarja natančneje popraševali, kako, kje in kdaj se je to zgodilo, so začeli drug za drugim vstajati in odhajati. Namen vsakega pa je bil, širiti novico, katere je bil zvedel.

Izmed onih redkih, ki so bili obtičali še pri Komarju, je bil tudi Gril. Ostrezal in čakal je še vedno na priliko, da bi se mogel pridružiti komu ter piti z njim. Ko se je bil naredil okoli Komarja prostor, zapusti hitro svoj sedež, ter se mu približa. Komar pa ga je sprejel z veseljem, kakor bi bila najboljša prijateljca.

"Ho-ho, le sem k meni, Gril, le sem," ga pozdravi. "Kako to, da vas nisem videl prej? Še en kozarec brž sem in pa vina tudi še, ho-ho. Zakaj bi ga ne pili, kaj ne, Gril, če ga imamo za kaj?"

"I res je taka," odvrne Gril, prilinjeno smehljaje se. Komar pa mu natoči in reče:

"No, kaj pa Lojzika, ali še živi, ho-ho-ho."

"Še," odvrne Gril na kratko. Da bi bil govoril kaj več, za to ni imel časa, kajti hlastno je posegel po kozarcu ter ga z veliko slastjo izpraznil do dna.

"Akaj poreče, ko zve, da Franceta ne bo več, ho-ho?"

"Tisto ne vprašam dosti, kaj poreče ona, toda meni hodi to precej navzkriž."

"Ho-ho, že vem zakaj. Ho-ho."

"Odkod veš to?"

"Govoril sem, ho-ho — govoril s starim Pustom, ho-ho-ho."

"A zatorej, bhe. Salamenško smolo imam jaz, ali mar ni res?"

"Nič smole, Gril, nič. Jaz vam povem eno, ki vas bo veselila, ho-ho, prav gotovo veselila. Toda zdaj pijte, pijte, račun je moj."

In Gril je pil, kar se je dalo. Ko pa je že v temi kolovratil proti domu, spremljal ga je Komar ter mu pravil, da hoče pri Lojziki odslej on zavzeti Francetovo mesto, in da jo on vzame za ženo.

"Samo vi mi ne smete odreči svoje pomoči, Gril, samo vi ne, ho-ho, ali slišite?"

Gril pa je blebetaje ponavljal:

"Le — name se — zanesi, le — name se — zanesi. Moja hči mora storiti to, kar hočem jaz, ali ..."

Vzkripelo je bilo hipoma v njem. Divje je zaškrtal z zobmi ter dvignil pest kvišku, kakor bi hotel udariti koga.

Tudi Lojzika je bila zvedela še tisti dan, ko se je vrnil Ko-

mar, strašno novico o nesreči izseljencev.

V prvem trenutku je jo grozno pretresla žalostna vest. Solze so se ji udrele iz oči, in v nepopisni bolečini se ji je krčilo srce. Dolgo časa niti premišljati ni mogla natančneje o tem, kar je bil povedal Komar, tako jo je bila zmedla njegova novica. Še le, ko si je bila z jokom olajšala srce, ji je šinilo v glavo, da vendar ne more biti ves tako, kakor je pravil Komar, ker je to nasprotovalo o nemu, kar ji je bila pisala Tončička. Sicer ji ni bilo znano, kdaj bi se naj bila po Komarjevem pripovedovanju prigodila nesreča, toda iz Tončičkinega pisma je vedela toliko, da tja grede se to ni moglo zgoditi. Nazaj grede pa se vsi vkup tudi niso mogli ponarečiti, ker ni bilo misliti, da bi se bili sešli tako naglo ter se vrnili skupaj proti domu.

Ko je bila vse to tako preudarila, potolažila se je nekoliko, a pomirila se popolnoma vendarle ni, ker je bilo še zmeraj mogoče, da bi se bila baš Francetu prigodila kaka nesreča. Kakor ji je bil Komar neprogljubljen, si je zdaj vendar želela, da bi mogla govoriti z njim.

Ta prilika pa se ji je ponudila prej, nego je pričakovala, kajti že drugi dan je prišel sam do nje.

"Ho-ho, Lojzika, srečne oči," tako jo je pozdravil, stopivši v sobo. "Ali me še kaj poznaš?"

"Izpremenili se niste kdo ve kaj," odvrne Lojzika. "Malo bolj suhi ste, drugega nič."

"Izpremenili, ho-ho, izpremenili. Koliko časa pa me misliš vikati še. Bodiva prijatelja in pustiva tisto."

"Saj sva tudi lahko prijatelja, če vas vičem."

"Ho-ho, to je že res, ampak — bodiva si malo bolj domača, malo bolj domača ... ho-ho — razumeš?"

"Jaz sem že zdosti domača in ne vem, kako bi mogla biti še bolj."

"Tako — ne veš? Ho-ho. Ali bi rada vedela, kako?"

Lojziki se stemni lice, in kriji šine v obraz od nevolje. Komar je to opazil, zato je zaupal govor takoj na drugo reč.

"No, pa saj se že še dogovoriva, ho-ho-ho, kaj ne, Lojzika? A zdaj vem, da bi najraje o Ameriki slišala kaj."

"Tisto pa že," potrdi Lojzika. "Kje so drugi. Kje je Pustov France?"

"Ho-ho, žalostno, žalostno, moja ljuba Lojzika, ho-ho, jako žalostno."

"Kaj pa je tako žalostnega? vpraša Lojzika, premagujoč se, samo da bi zvedela kaj natančnejšega.

"No, ali ni to žalostno, da serp ostal od vseh, kar nas je šlo na pot, le jaz živ, to se pravi, ho-ho — zame to ni žalostno, ampak za druge, ho-ho."

"Vsi? — Kako to, vsi?"

"No, kako. Pač vsi. Saj vendar, kdo je bil vse z menoj, ho-ho-ho. Vsi, ti rečem, vsi."

"Tja ali nazaj grede?"

Komar pomolči nekoliko, potem pa reče:

"Ze tja grede."

"Tako? Kako, pa je potem mogoče, da mi je Tončička pisala pismo?"

Komar zardi in reče pokajljujoč:

"Kaj? Tončička, praviš, da ti je pisala? He-he, že mogoče, že mogoče — za Tončičko pa res ne vem. Za njo ne vem — ali vsi drugi."

"Tudi to ne more biti res, ker mi je Tončička pisala tudi o svojih svakinji in njenem bratu Jakobu, potem o Dragarjevem Janezu in o Gorčevskem Tončku."

Komar zardi še bolj.

"Ni mogoče," vzklikne ter izkuša prikriti svojo zadrego.

"Ho-ho, ni mogoče! Torej o vseh teh ti je pisala? No, potem pa so se ponarečili vsi ti

sti, o katerih ti Tončička ni pisala. Franceta ne bo več, to je gotovo."

Lojzika bi bila rada prišla resnici do dna, toda Komar je bil postal previden in odgovoril ni na nobeno vprašanje več naravnost. Tisto pismo Tončičkino, o katerem nič slutil ni, mu je hodilo navzkriž. Lojzika je opazila njegovo zadrego, a ni se je smilila. Da, celo ugajalo ji je, ko je postal ta širokoustnež hkratu tako malodušen. Da bi ga še bolj ponižala, ter se ga odkrižala enkrat za vselej, pripomni precej reško:

"Mogoče pa je, da je Francet ravno tako še pri življenju kakor so vsi drugi, o katerih ste mislili, da so mrtvi. Zdi se mi, kakor da bi bila to le vaša želja, da bi onih ne bilo več med živimi."

"Ho-ho-ho, kaj pa še. Zastran mene naj žive do sodnega dne. Dekle, kaj ti ne pride na misel. Saj pravim, no. Kako misli, he-he-he, kakke misli. Nisem mar li človek? Kako bi mogel želeti kaj takega?"

"Ljubo bi vam pa morda le ne bilo, če bi se vrnil kateri onih domu."

"Kaj? Ho-ho, zakaj pa, da bi mi ne bilo ljubo?"

"Tončička mi je pisala tudi nekaj o denarju, ki so vam ga bili dali shraniti."

Komar prebledi. Trudil se je, da bi se smejal, a njegov ho-ho-ho je imel zdaj povsem drug glas, nego navadno, tako da ni bilo težko ugani, v kako veliko zadrego so ga spravile Lojzikiine prostodušne besede. Še le po daljšem pokajljevanju si opomore toliko, da izpregovori:

"He-he, na tistem je že nekaj resnice," reče, s silo potajujoč se. "Nesreča, draga Lojzika, nesreča. Okraden sem bil kaj morem za to? Dobro sem hotel ljudem, pa je bilo njim in meni na škodo. Sicer pa, če kdo ne bo hotel verjeti, da sem bil okraden, jaz mu povrnem vse, vse ..."

Vtem hipu stopi Lojzikin oče v sobo. Spaj je doslej na hlevu, in po vsem životu se ga je držala še klaja. Bil je videti čemerer, toda zagledavši Komarja, zatagne se mu takoj obraz v prijazen nasmeh.

Dalje sledi.

mar, strašno novico o nesreči izseljencev.

V prvem trenutku je jo grozno pretresla žalostna vest. Solze so se ji udrele iz oči, in v nepopisni bolečini se ji je krčilo srce. Dolgo časa niti premišljati ni mogla natančneje o tem, kar je bil povedal Komar, tako jo je bila zmedla njegova novica. Še le, ko si je bila z jokom olajšala srce, ji je šinilo v glavo, da vendar ne more biti ves tako, kakor je pravil Komar, ker je to nasprotovalo o nemu, kar ji je bila pisala Tončička. Sicer ji ni bilo znano, kdaj bi se naj bila po Komarjevem pripovedovanju prigodila nesreča, toda iz Tončičkinega pisma je vedela toliko, da tja grede se to ni moglo zgoditi. Nazaj grede pa se vsi vkup tudi niso mogli ponarečiti, ker ni bilo misliti, da bi se bili sešli tako naglo ter se vrnili skupaj proti domu.

Ko je bila vse to tako preudarila, potolažila se je nekoliko, a pomirila se popolnoma vendarle ni, ker je bilo še zmeraj mogoče, da bi se bila baš Francetu prigodila kaka nesreča. Kakor ji je bil Komar neprogljubljen, si je zdaj vendar želela, da bi mogla govoriti z njim.

Ta prilika pa se ji je ponudila prej, nego je pričakovala, kajti že drugi dan je prišel sam do nje.

"Ho-ho, Lojzika, srečne oči," tako jo je pozdravil, stopivši v sobo. "Ali me še kaj poznaš?"

"Izpremenili se niste kdo ve kaj," odvrne Lojzika. "Malo bolj suhi ste, drugega nič."

"Izpremenili, ho-ho, izpremenili. Koliko časa pa me misliš vikati še. Bodiva prijatelja in pustiva tisto."

"Saj sva tudi lahko prijatelja, če vas vičem."

"Ho-ho, to je že res, ampak — bodiva si malo bolj domača, malo bolj domača ... ho-ho — razumeš?"

"Jaz sem že zdosti domača in ne vem, kako bi mogla biti še bolj."

"Tako — ne veš? Ho-ho. Ali bi rada vedela, kako?"

Lojziki se stemni lice, in kriji šine v obraz od nevolje. Komar je to opazil, zato je zaupal govor takoj na drugo reč.

"No, pa saj se že še dogovoriva, ho-ho-ho, kaj ne, Lojzika? A zdaj vem, da bi najraje o Ameriki slišala kaj."

"Tisto pa že," potrdi Lojzika. "Kje so drugi. Kje je Pustov France?"

"Ho-ho, žalostno, žalostno, moja ljuba Lojzika, ho-ho, jako žalostno."

"Kaj pa je tako žalostnega? vpraša Lojzika, premagujoč se, samo da bi zvedela kaj natančnejšega.

"No, ali ni to žalostno, da serp ostal od vseh, kar nas je šlo na pot, le jaz živ, to se pravi, ho-ho — zame to ni žalostno, ampak za druge, ho-ho."

"Vsi? — Kako to, vsi?"

"No, kako. Pač vsi. Saj vendar, kdo je bil vse z menoj, ho-ho-ho. Vsi, ti rečem, vsi."

"Tja ali nazaj grede?"

Komar pomolči nekoliko, potem pa reče:

"Ze tja grede."

"Tako? Kako, pa je potem mogoče, da mi je Tončička pisala pismo?"

Komar zardi in reče pokajljujoč:

"Kaj? Tončička, praviš, da ti je pisala? He-he, že mogoče, že mogoče — za Tončičko pa res ne vem. Za njo ne vem — ali vsi drugi."

"Tudi to ne more biti res, ker mi je Tončička pisala tudi o svojih svakinji in njenem bratu Jakobu, potem o Dragarjevem Janezu in o Gorčevskem Tončku."

Komar zardi še bolj.

"Ni mogoče," vzklikne ter izkuša prikriti svojo zadrego.

ecbno za mal otroke. Vseposod ga pripravljajo zdravniki radi njegove kakovosti in enakomernosti. e več generacij je na alsoče ameriških mater vzgojilo svoje otroke z Bordenovim Eagle Mlekom. To so storile, ker so jim Bordenovo Eagle Mleko priporočili prijatelji in ker so našli, da je skrajno zadovoljivo.

Dejstvo je, da postanejo otroci lahko slabo prehranjeni tekom dobe, hitre rasti. Navidez se zdi človeku, da dosti jedo, a v resnici jim ne dobavljajo njih hrana primernih živil. Poskušaj, ki se so vrčili med šolskimi otroci, so pokazali, da je Eagle Mleko zelo uspešno pri zdravljenju slabo prehranjenih otrok. Vsak otrok mora imeti energijo, katero dobavlja Eagle Mleko. Mati otrok naj dobiva po dve veliki žlici Eagle Mleka na dan, razredeni v treh četrtinah čaše mrzle vode. Dajte ozi pa predpoldne ali pa popoldne ozlog drugih jedi. Starši otroci ga pogosto ljubijo mešanega z gingeraleom. sadnimi sokki, stepinim jajem in začimbami.

Prečitajte te članke vsaki teden pazljivo ter jih uporabite za bodočo uporabo.

CUNARD

Jugoslavani, ki gredo v stari kraj na obisk za svoj kot leto, se lahko vrzijo v Ameriko brez oziroma kvote

V JUGOSLAVIJO

BERENGARIA. AQUITANIA MAURETANIA (preko Cherbourga.)

A KO mislite dovesti vašo družino iz JUGOSLAVIJE, pobričajte se na potovanje takoj. Naš urad v Jugoslaviji vam pomaga. Vsi potniki tretjega razreda imajo privatno kabine. Najboljša hrana in brena. Za podrobnosti vprašajte agente ali

CUNARD LINE

1022 Chester Ave., Cleveland, O.

SEVERA'S BALZOL

SEVERA'S BALZOL

Splošna tonika za moške i ženske.

Pomaga naravi s tem da zaledec in jetra bodo pričela s svojim normalnim poslovanjem in prebava bo zopet postala redna.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte svojega lekarnarja.

W. F. SEVERA CO CEDAR RAPIDS, IOWA

IMAM V ZALOGI 25 NAD 12 LET

PRAVE LUBASOVE HARMONIKE

tri in štiri-vrstne, dva, tri in štirikrat, nemško in kranjsko uglasbene kakor tudi kromatične in pa kovečke. Harmonike so najboljšega dela in opremljene s zapori za zapret.

Imam v zalogi tudi še rabljene harmonike vsakovrstnih izdelkov po nizkih cenah.

Imam v zalogi tudi STAROKRAJSKE IMPORTIRANE NA ROKO KOVANE KOSE po \$1.50 komad, 6 skupaj ali več naročnih po \$1.25 a polstino vred.

Imam na zalogi tudi klepalno orodje dvoje vrste, BERGAMO brusilne kamne itd. po nizkih cenah.

ALOJS SKULJ, 323 Epulova Pl., Brooklyn, N. Y.

NOV NASELNIŠKI ZAKON.

Po novem naselniškem zakonu so gotove osebe izvezle iz kvote, a nekateri pa imajo prednost v kvoti. Postopanje za dobavo potrebnega dovoljenja je povsem drugačno od prejšnjega. Kdor želi koga dobiti iz starega kraja, ali želi sam potovati tja in se zopet vrniti, naj se obrne na mene za pojasnila in potrebne spise. Rokaji v Zapadni Pennsylvaniji najboljšje storijo, če pridejo osebno k meni. Uradne ure v pisarni od 9. do 5. Zvečer in ob nedeljah pa na domu, 208 — 57th St.

ANTON ZBASNIK, Zvalj sotar,

304 BAKEWELL BLDG. (Nasproti sodnije) PITTSBURGH, PA.

Prva slovensko-hrvatska MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Postor gospodinjci! Ako rabite pri gospodinjstvu sveže mleko, dobro sladko, ali kislato ametano, (Cream) ali okusno, doma narejeno maslo, Butter, oglasite se v moji mlekarni.

Prva prodajam mleko, ki je pasteurizirano; dobivam ga naravnost od farmerjev. Mleko je preje natančno preskušeno in pregledano od Mestnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarne; torej garantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko tako vrste je posebno priporočati otrokom rejencem.

Mleko razvažam po hišah točno vsak dan o pravem času.

Za obilna naročila se tople priporočam

FRANK GRILL, slovensko-hrvatski mlekar

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

10 LETNICA PANAMSKEGA PREKOPA.

Panamski prekop je bil odprt za plovbo 15. avgusta, 1914.

Njegova dolžina je 44 morskih milj in gradnja je stala približno 375 milijonov dolarjev. Čisti dobiček, dohodki od parnikov, odbivši operacijske stroške, v fiskalnem letu, 1923 je

znal \$13,299,292 in tovar, ki so ga vozili parniki po tem prekopu, je znašal 18,605,786 ton.

Zveza obeh oceanov, Atlantika in Pacifika, je bila proslavljena leta 1915 s Panama-Pacific mednarodno razstavo, kjer je dobilo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino najvišje mogoče odlikovanje, zlato medaljo. To uradno priznanje velikih dobrot tega zdravila je venčalo tudi splošno zadovoljstvo odjemalcev Trinerjevega zdravilno grenkega vina. V slučaju želodčnih nepriklj, kot slabega teka, slabe prebave, plinov, glavobolov, nervoznosti, ne morete dobiti nič boljšega. Vsa Trinerjeva zdravila uživajo isto popularnost. — Gospa Elizabeta Switz, blažene dobe 81 let in 5 mesecev, nam je pisala 6